

Adviesrapport

Versterking welzijn in Oldebroek

Oldebroek, september 2023

Inhoud

1. Aanleiding.....	3
2. Ambities en Visie	4
2.1 Visie sociaal domein en welzijn	4
2.2 Landelijk beleid.....	4
2.3 Visie op welzijn	5
3 Huidig welzijn in Oldebroek en ontwikkelingen	8
3.1 Welzijn in Oldebroek	8
3.2 Veranderende maatschappij	9
4. Advies beleidsvisie 2024-2027	11
5. Versterking van welzijn – drie opgaves	13
5.1 Inclusieve wijken en dorpen en maatschappelijke initiatieven	13
5.2 Participatie ouderen	17
5.3 Toekomstbestendig vrijwilligerswerk.....	19
6. Versterking welzijn en GALA	23
6.1 Breed en diverse veld op het gebied van activering en ontmoeting	23
6.2 Inzet GALA	24
7. Invulling versterking en vervolgproces.....	25
7.1 Gefaseerde versterking	25
7.2 Randvoorwaarden	26
8. Samenvatting.....	29
Bijlage 1: Ambities visie Wonen, Welzijn en Zorg	31
Bijlage 2: Opgehaalde informatie inclusieve buurten en wijken	32
Bijlage 3: Opgehaalde informatie waardig ouder worden	35
Bijlage 4: Opgehaalde informatie toekomstbestendig vrijwilligerswerk	38

1. Aanleiding

De gemeente Oldebroek werkt aan een nieuwe beleidsvisie sociaal domein en daarbinnen is welzijn een belangrijk thema. Daarnaast heeft de gemeenteraad in december 2022 het bestedingsplan reserve maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW) vastgesteld. In dit plan is ervoor gekozen de sociale basis in de gemeente Oldebroek te versterken door breed in te zetten op welzijn in Oldebroek. Met dit plan is voor de jaren 2023 t/m 2026 budget beschikbaar gesteld om op de volgende onderdelen in te zetten:

- Extra investering inclusieve wijk;
- Versterken ondersteuningsstructuur voor informele ondersteuning;
- Extra capaciteit consultants informele ondersteuning;
- Investeren in nieuwe maatschappelijke initiatieven in het sociaal domein.

Ook vanuit het Rijk is in de brede specifieke uitkering GALA tot en met 2026 geld beschikbaar gesteld om thema's op het gebied van de sociale basis, mantelzorg, eenzaamheid en welzijn op recept te versterken. In totaliteit is er nu een incidentele versterking van welzijn mogelijk tot en met 2026.

Voor zowel de nieuwe beleidsvisie als de invulling van de geboden versterking van welzijn, zijn in de afgelopen maanden veel gesprekken gevoerd met de partijen (Sociaal team, deelnemers aan het PIO, Goed Bezig, adviesraad sociaal domein, woningcorporaties, politie, Team Samenleving en het college). Ook hebben inwoners via een enquête op onderwerpen mee kunnen denken over wat belangrijk is in de gemeente Oldebroek. Op basis van alle informatie die vergaard is, wordt in dit rapport een advies gegeven over het volgende:

- Advies over toekomstig welzijn in Oldebroek voor in beleidsvisie 2024-2027 (H4)
- Invulling van de versterking van welzijn (H5)
- Versterking welzijn en Gala (H6)
- Invulling versterking en randvoorwaarden (H7)

2. Ambities en Visie

In hoofdstuk twee benoemen we met welke ambities we in onze gemeente hebben. Op basis daarvan geven we een visie van het welzijn in Oldebroek.

2.1 Visie sociaal domein en welzijn

We werken nog steeds aan de visie in het huidige beleidsplan sociaal domein 2019-2023:

‘De gemeente werkt samen met de Oldebroekse samenleving aan een zelfredzame en samenredzame gemeenschap, waarbij inwoners, indien nodig, tijdige en juiste ondersteuning krijgen op het gebied van werk, inkomen, zorg, opvoeden en opgroeien.’

Daarbij streven we twee maatschappelijke effecten na:

1. Voorkomen van problemen
2. Toename van zelfstandigheid, zelfredzaamheid en participatie in de Oldebroekse samenleving.

Visie WWZ

Binnen de gemeente Oldebroek is in februari 2022 de visie Wonen, Welzijn en Zorg vastgesteld.

Iedereen, met en zonder beperkingen:

- kan zo lang en zo zelfstandig mogelijk blijven wonen in onze gemeente;
- kan mee blijven doen in de maatschappij;
- voelt zich verantwoordelijk voor elkaar,

zodat onze inwoners zich nu maar ook straks thuis kunnen blijven voelen in onze gemeente.

Met deze visie levert de gemeente Oldebroek een bijdrage aan de doorontwikkeling van de dorpen en wijken in de gemeente Oldebroek, zodat er een optimale aansluiting is op de woon-, welzijn- en zorgbehoeften van inwoners. In onze visie WWZ is uitgebreid beschreven welke opgaven we in de komende jaren zien op deze gebieden. Er zijn diverse ambities opgesteld die de inzet van welzijn raken (zie bijlage 1). Er staat bijvoorbeeld in dat we:

- de gezondheid van alle inwoners willen blijven bevorderen;
- willen inzetten op verbinding en samenwerking voor een inclusieve samenleving;
- de buurtkracht en ontmoeting in alle kernen willen stimuleren;
- ons inzetten op het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

2.2 Landelijk beleid

In de afgelopen jaren zijn landelijk veel programma's gepubliceerd die invloed hebben op het welzijn van onze inwoners:

- In 2015 werd al landelijk de beweging ingezet 'Van Beschermd wonen naar beschermd Thuis'. Dit betekent dat meer inwoners met een (ernstige) psychische aandoening in hun eigen dorp blijven wonen. Van gemeenten vergt dit een versterking van de lokale sociale infrastructuur zodat er goede condities ontstaan voor sociale inclusie van deze mensen.
- Een thuis voor iedereen (mei 2022): wonen eerst, goede sociale basis randvoorwaarde voor (herstel van) zelf- en samenredzaamheid.
- Programma Wonen ondersteuning en zorg voor ouderen (WOZO, juli 2022): 'zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan'.

- Asiel en integratie: de gemeenten zijn al jarenlang verplicht een aantal statushouders een woonplek aan te bieden. Het gaat om nieuwkomers die hun weg moeten vinden in onze samenleving. Sinds 2022 is daar een vluchtelingenstroom uit Oekraïne bij gekomen.
- Integraal Zorgakkoord (IZA, september 2022): inzet op gezondheid en welzijn doormiddel van wijkgerichte aanpak.
- Gezond en Actief leven akkoord (GALA, januari 2023): gemeenten en rijk verder aan een stevig fundament voor een gezonde generatie in 2040.

In het GALA zijn de volgende doelen gesteld:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden

Het GALA verplicht ons een stevige sociale basis in onze gemeente te realiseren. Het gaat hierbij om vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooien en ontspannen die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Daarbij richt het GALA zich op de thema's:

- Sociale basis
- Mantelzorg
- Eenzaamheid
- Welzijn op recept

Vooraf het IZA en GALA bepalen dat de gemeente in de komende jaren flink moet investeren in de sociale basis. De bedoeling is lokaal te investeren in de sociale basis, zodat mensen kunnen terugvallen op elkaar en de beschikbare voorzieningen en zolang mogelijk zelfstandig te functioneren in de samenleving.

2.3 Visie op welzijn

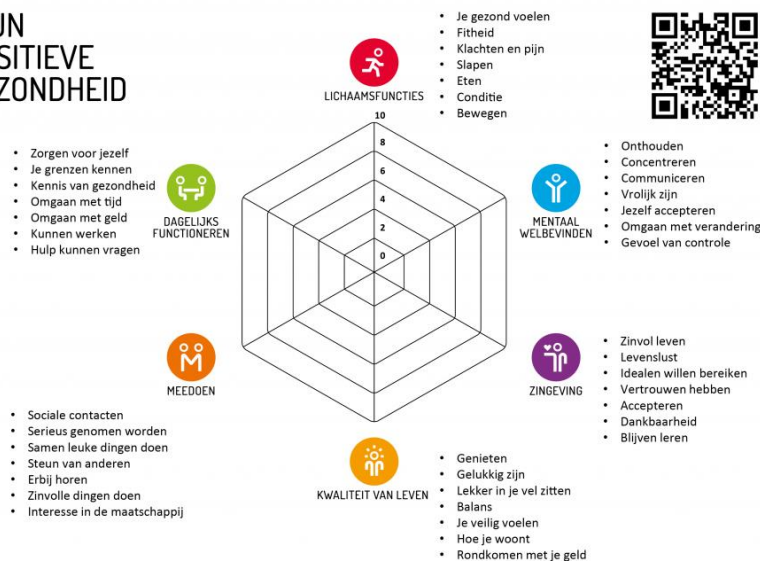
Welzijn staat voor zich goed voelen en voor welbevinden. De gemeente Oldebroek vindt het belangrijk dat we werken aan een omgeving waarin onder andere onze jeugd gelukkig kan opgroeien en onze ouderen waardig ouder kunnen worden. In het bestuursakkoord 2022-2026 is daarom beschreven dat we samen willen werken aan welzijn. We werken aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan en mag doen.

Veel verschillende factoren die de kwaliteit van leven bepalen, hebben invloed op ons gevoel van welbevinden. De ervaren gezondheid is van groot belang. Maar ook andere aspecten in het leven, zoals goede huisvesting, bestaanszekerheid, maatschappelijke participatie, sociale verbanden en relaties en veiligheid spelen een rol.

Positieve gezondheid

Een manier om te kijken naar al deze aspecten is Positieve Gezondheid. Dit is een brede kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en om zo veel mogelijk eigen regie te voeren (www.iph.nl).

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

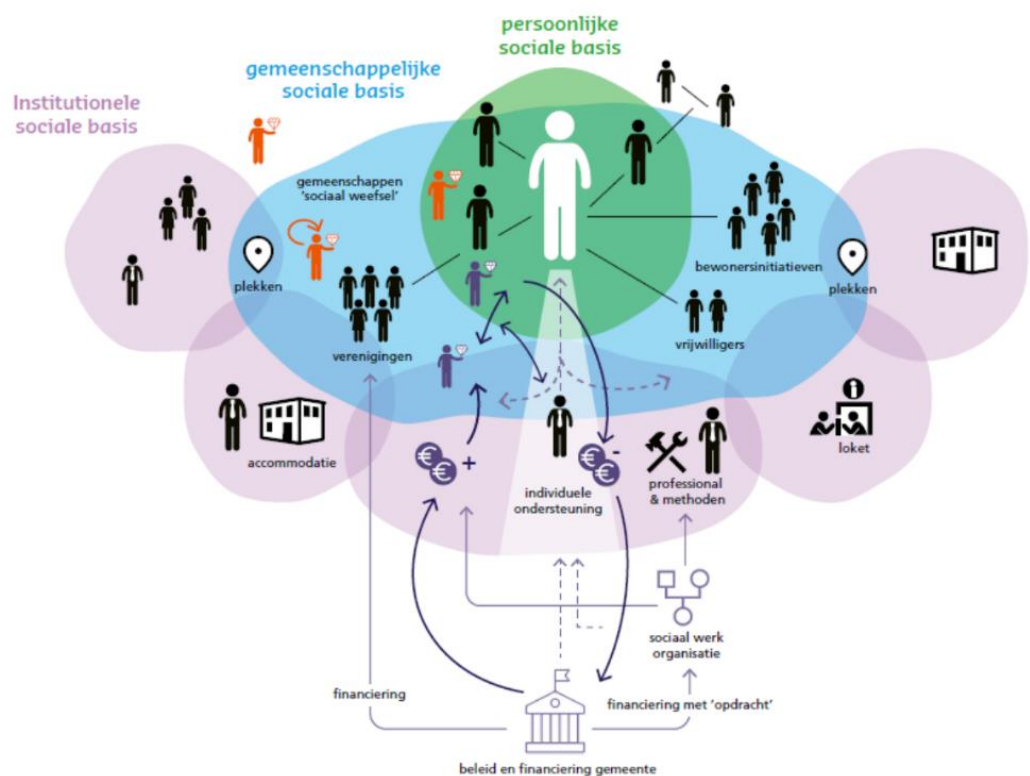
Afbeelding 1: spinnenweb
Positieve gezondheid

Sterke samenleving

We vinden het van belang dat onze inwoners zoveel mogelijk zelfstandig kunnen functioneren. De meeste mensen in onze samenleving hebben voldoende veerkracht om samen met hun omgeving invulling te geven aan hun welbevinden. Bij een kleinere groep mensen is dit niet zo vanzelfsprekend. De gemeente vindt het belangrijk dat er voor deze mensen een sociale basis aanwezig is om op terug te kunnen vallen. Door hierin te investeren, creëren we betere randvoorwaarden om de positieve gezondheid te kunnen bevorderen.

Movisie heeft de sociale basis uitgelegd (zie figuur 2) en definieert het als volgt:

Het geheel van informele sociale verbanden (buurten, groepen, verenigingen, netwerken, gezinnen) aangevuld en ondersteund vanuit de lokale overheid, organisaties, diensten en voorzieningen, die het mogelijk maakt dat inwoners de mogelijkheden hebben om te participeren in sociale relaties op een manier die hun welzijn, capaciteiten en individueel potentieel verbetert (Jansen et al., 2021).

Figuur 2: de sociale basis uitgelegd
(bron: Movisie)

Samen werken aan Welzijn

Samen met onze inwoners, vrijwilligersorganisaties en professionals werken we aan welzijn. Daarbij richten we ons op het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis. De gemeenschappelijke sociale basis bestaat uit georganiseerde verbindingen tussen inwoners en door burgers geïnitieerde activiteiten als buurtinitiatieven en activiteiten vanuit het verenigingsleven. De gemeenschappelijke sociale basis biedt zo laagdrempelig mogelijk, ‘natuurlijke’ ondersteuning aan medeburgers. In de gemeenschappelijke sociale basis doen mensen nieuwe contacten op, waarmee zij ook hun eigen netwerk in de persoonlijke sociale basis versterken (Movisie, 2023). Door te investeren in de gemeenschappelijke basis, kunnen inwoners elkaar eerder ontmoeten en kan er ook eerder een beroep op elkaar worden gedaan als zij hulp nodig hebben. Op deze manier versterkt het indirect ook de persoonlijke sociale basis.

Kader 1: Samen werken aan welzijn

Missie:

- Oldebroek is een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan en mag doen.

Visie:

- We werken aan het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis (samenkracht) en persoonlijke sociale basis (eigen kracht), zodat de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren.
- We werken aan inclusieve wijken en buurten.

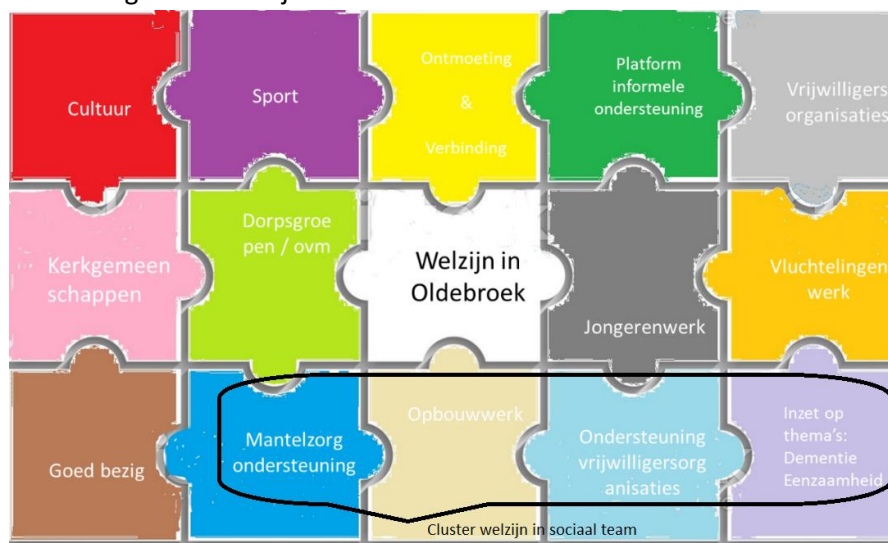
We werken samen met inwoners, vrijwilligers en professionals aan het welzijn van de inwoners in Oldebroek.

3 Huidig welzijn in Oldebroek en ontwikkelingen

3.1 Welzijn in Oldebroek

In de gemeente Oldebroek is er veel door de gemeenschap georganiseerd. Er zijn verenigingen, kerken, dorps- of wijkgroepen of informele ondersteuning aanwezig in onze gemeente. We hebben tijdens de coronacrisis en na de uitbraak van de oorlog in Oekraïne gezien dat zij van grote waarde zijn voor onze samenleving. Tegelijkertijd zagen we ook dat zij kwetsbaar zijn en dat een veranderende maatschappij invloed heeft op de draagkracht van de gemeenschap.

Afbeelding 3: het welzijnsveld in Oldebroek

Voordat de decentralisaties in 2015 haar intrede deed, werd in de gemeente het gedachtegoed om meer door de samenleving zelf te laten doen leidend. Dit heeft in 2012 tot het besluit geleid om een bezuiniging door te voeren ten aanzien van de beschikbare capaciteit van welzijnsconsulenten (gericht op ouderen, vrijwilligers en mantelzorgers) in de gemeente. De functies zijn in 2014 omgezet naar consulenten informele ondersteuning. Tot nu toe is de beschikbare capaciteit voor deze taken hetzelfde gebleven.

Daarnaast is vanaf 2019 een opbouwwerker in onze gemeente werkzaam. Sinds 2021 zijn de verschillende functies (consulenten informele ondersteuning en opbouwwerker) in het cluster welzijn in het sociaal team gepositioneerd. Binnen het cluster welzijn in het sociaal team is 3,03 fte beschikbaar (incl. 0,5 fte voor de functie dorpscontactambtenaar).

Met de introductie van 'Oldebroek voor mekaar' werd vanaf 2014 beleidsmatig ingezet op een samenleving waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zelf verantwoordelijkheid nemen om actief bij te dragen aan de gemeenschap. Dit principe is in de afgelopen jaren leidend geweest bij de ontwikkelingen op het gebied van welzijn.

We vinden 'Oldebroek voor mekaar' nog steeds een belangrijke uitgangspositie. We zien vele mooie informele initiatieven die op hun eigen vlak een grote waarde in de samenleving vertegenwoordigen. In de afgelopen jaren is bijvoorbeeld het Platform Informele Ondersteuning tot stand gekomen, een netwerk van vrijwilligersorganisaties op het gebied van zorg en welzijn. Of initiatieven zoals de Huiskamer van Wezep, de bewonerscoöperatie de Akkers en kerngroep Eenzaamheid.

In de gesprekken die we gevoerd hebben en de wensen die zijn uitgesproken (zie hoofdstuk 5), zien we dat de informele zorgpartners zelf aangeven dat het niet vanzelfsprekend is dat deze inzet gecontinueerd kan worden. Om toekomstbestendig te zijn, is er meer nodig: gericht op onderzoek, inzicht, koersbepaling, ondersteuning, financiën en coördinatie. De kracht van de samenleving is kwetsbaar en wordt steeds kwetsbaarder. In paragraaf 3.2 laten we de ontwikkelingen in de veranderende maatschappij zien die hier invloed op hebben.

3.2 Veranderende maatschappij

Binnen welzijn gaat het om het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis of individuele sociale basis, zodat de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. We zien dat dit vermogen van de samenleving steeds meer onder druk komt te staan door een veranderende maatschappij. Hieronder worden een aantal ontwikkelingen benoemd.

- Mensen in Nederland worden steeds ouder. In 2030 zijn er landelijk 2,1 miljoen mensen ouder dan 75 jaar. Bijna een verdubbeling ten opzichte van de 1,3 miljoen mensen in 2019. In Oldebroek zijn er in 2022 4.716 inwoners 65 jaar of ouder. Dit is bijna 20% van de Oldebroekse inwoners en in 2040 is de verwachting dat dit percentage stijgt naar 25% (dashboard Gezond Veluwe, regiobeeld). Er zullen meer ouderen zijn die alleen wonen en meer ouderen kampen met gezondheidsproblemen. Daartegenover staat dat ouderen in Nederland over het algemeen hoger opgeleid en digitaal vaardiger zijn, meer geld te besteden hebben en langer gezond blijven. Dit is een potentiële kracht in de samenleving die aangeboord kan worden.
- We zien dat in wijken en buurten meer mensen met kwetsbaarheden zelfstandig blijven wonen. In sommige buurten zien we een opstapeling van problemen ontstaan. Buurten waar de draaglast hoger is dan de draagkracht.
- Inclusieve of polariserende samenleving: mede onder invloed van de corona-, en stikstofcrisis zijn verhoudingen in de samenleving soms op scherp komen te staan. Ook zien we dat sociale media een rol hebben in polarisatie. Tegelijk is het voor de samenleving van de toekomst nodig dat we bouwen aan een inclusieve samenleving.
- Het wordt moeilijker om vrijwilligers te vinden die zich voor een langere periode willen binden en de bestaande vrijwilligers worden ouder. Binnen de gemeente zijn de signalen dat deze trend zich in de coronacrisis nog heeft versterkt. Het omzien naar en zorgen voor elkaar blijft hoog in het vaandel van de Oldebroekse samenleving staan, maar niet langdurig via vrijwilligersorganisaties. Er is sprake van een veranderende vrijwilliger: mensen willen vaker kortdurend of eenmalig vrijwilligerswerk doen.
- Door de vergrijzing of langer thuis blijven wonen, neemt de vraag naar mantelzorg toe. Deze mantelzorgers moeten steeds vaker de zorg combineren met werk (pensioenleeftijd omhoog) en zorg voor de kinderen. Ook de zorg voor kinderen met een zorgbehoefte vraagt soms veel. Daarnaast zien we dat mantelzorg zwaarder wordt doordat er minder professionele zorg wordt verleend (geen verzorgingstehuizen en door personeelstekort wordt steeds meer gekeken wat de mantelzorger kan oppakken). Mantelzorg wordt vaak met liefde geboden, maar dit neemt niet weg dat het risico van overbelasting aanwezig is. Daarnaast zorgt dit ervoor dat mensen minder tijd hebben voor bijvoorbeeld hun eigen gezin of vrijwilligerswerk.
- Elk jaar komen er nieuwkomers in onze gemeente bij. Mensen die hun weg in de Nederlandse samenleving moeten leren vinden. De diversiteit in de Oldebroekse samenleving neemt toe.
- Daarnaast zien we dat er steeds meer nodig is om inwoners die nu een uitkering ontvangen aan het werk te helpen. De afstand tot de arbeidsmarkt is groot, een begeleidingstraject naar werk

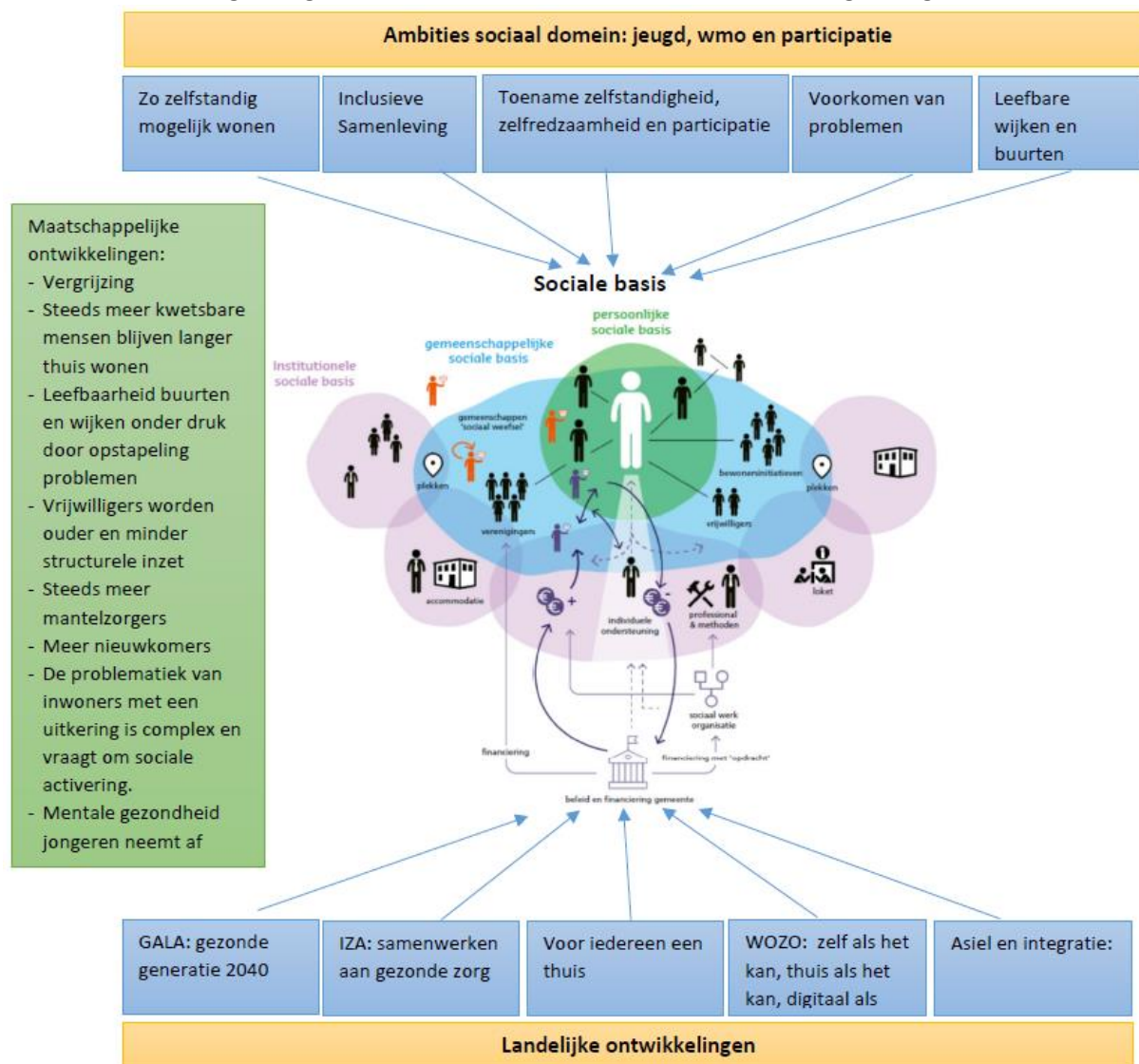

voor deze langdurig uitkeringsgerechtigden vraagt een hele lange adem. Soms wel jaren. Sociale activering is vaak de eerste stap op de participatieladder.

- Meer dan de helft van de jongvolwassenen in Nederland heeft psychische klachten. Ook voelen ze zich vaak eenzaam of denken ze aan zelfdoding. Dat blijkt uit de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 van GGD GHOR Nederland. Ook uit onderzoek van het CBS blijkt dat de mentale gezondheid onder jongeren afneemt.

4. Advies beleidsvisie 2024-2027

We zien dat er veel gevraagd wordt van de sociale basis in Oldebroek. In figuur 4 geven we dit weer.

Zowel onze eigen beleidsambities als het landelijk beleid vragen om een sterke sociale basis. Met een veranderende samenleving wordt de noodzaak van een sterke sociale basis nog groter en zien we tegelijkertijd dat het niet vanzelfsprekend is dat de huidige sociale basis kan worden behouden.

Partnerschap

Het welzijn richt zich op het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis (samenkracht) en individuele sociale basis (eigen kracht), zodat de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren.

Het principe 'Oldebroek voor mekaar' is in de afgelopen jaren leidend geweest bij de ontwikkelingen op het gebied van welzijn. We vinden dit nog steeds een belangrijke uitgangspositie en willen dit waar nodig versterken. Tegelijkertijd zien we dat de kracht in de samenleving kwetsbaar is en door de veranderende maatschappij steeds kwetsbaarder wordt. In de gesprekken met de partners zien we dat het niet vanzelfsprekend is dat alles kan blijven bestaan wat aan informele ondersteuning

georganiseerd is. De wensen van de partners richten zich op continuering en toekomstbestendig maken van de initiatieven in de samenleving. Waar het nodig is en past bij de ambities en opdracht van de gemeente, willen we tegemoet komen aan deze wensen. In partnerschap werken we aan het versterken van welzijn.

Toekomstbestendig welzijn

Om onze ambities waar te maken en aan onze verplichtingen te kunnen voldoen, is een toekomstbestendig welzijn in onze gemeente nodig. Figuur 5 laat zien dat we daar nog niet zijn en dat met behulp van de versterking er potentie is om het zelforganiserend vermogen in de gemeenschappelijke sociale basis te vergroten. We zien in ieder geval drie grote opgaves¹ in onze gemeente:

1. Hoe houden/krijgen we een sterke inclusieve wijken en buurten, waar iedereen actief aan kan deelnemen?
2. Hoe zorgen we ervoor dat de grote groep ouderen die langer thuis wonen, kunnen blijven participeren in de samenleving?
3. Hoe maken we vrijwilligerswerk toekomstbestendig?

Vanuit de reserve Beschermd Wonen en

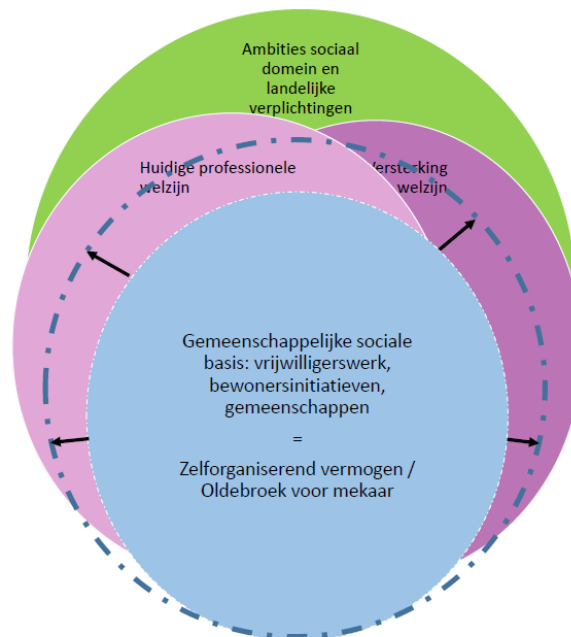
Maatschappelijke Opvang heeft de gemeenteraad in

2022 tijdelijke middelen beschikbaar gesteld om een impuls te geven aan de versterking van welzijn in de gemeente Oldebroek. Hiermee kunnen we de waarde van de gemeenschappelijke sociale basis versterken, maar er is een structurele versterking nodig om de ambities en landelijke verplichtingen te kunnen behalen (zie figuur 5). Daarom zetten we in op toekomstbestendig welzijn in de gemeente Oldebroek. Dit doen we door in 2024 een visie op toekomstbestendig welzijn te realiseren en in kaart te brengen wat structureel nodig is. Op basis van de uitkomsten van dit proces werken we de inhoud verder uit.

Aanbeveling - Organisatorische inbedding welzijn

We hebben op dit moment te maken met een versnippering van het welzijn bij verschillende professionele organisaties in onze gemeente. Dit is belegd bij nummer 13, vluchtelingenwerk, Goed bezig en cluster welzijn van het sociaal team Oldebroek. We zien dat de verbinding tussen de verschillende organisaties niet vanzelfsprekend is, terwijl er overlap is in voor wie zij hun werk doen en er een gezamenlijke opdracht ligt: het welzijn van Oldebroekse inwoners te verbeteren. We adviseren daarom ook in samenhang met de visie op toekomstbestendig welzijn, te kijken naar de best passende organisatorische inbedding van het welzijn in Oldebroek. Een structuur waarin ook het partnerschap met de informele partners goed vormgegeven kan worden. En daarnaast de ruimte biedt om een goede opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap te realiseren.

Figuur 5: huidige sociale basis en ambities/landelijke verplichtingen

¹ Ten aanzien van welzijn in onze gemeente zien we ook andere opgaven, bijvoorbeeld gericht op onze jeugd. Deze opgaves pakken we op in het preventief jeugdbeleid door bijvoorbeeld de inzet van jeugd- en jongerenwerk. Dit laten we daarom in dit adviesrapport buiten beschouwing.

5. Versterking van welzijn – drie opgaves

Zoals in hoofdstuk 4 al benoemd, adviseren we toe te werken naar een toekomstbestendig Welzijn (in visie en uitvoering). We zien de beschikbare uitbreiding van fte in het sociaal team dan ook als een tussentijdse manier om samen met de informele partners het huidige welzijn op operationeel niveau te versterken. Het is dus een eerste aanzet om toe te werken naar een toekomstbestendig Welzijn.

De versterking richt zich vooral op de drie grote opgaves die we op basis van de huidige situatie, de veranderende maatschappij en de landelijke programma's voor ons zien:

1. Hoe houden/krijgen we een sterke inclusieve wijken en buurten, waar iedereen actief aan kan deelnemen?
2. Hoe zorgen we ervoor dat de grote groep ouderen die langer thuis wonen kunnen blijven participeren in de samenleving?
3. Hoe kunnen we vrijwilligerswerk toekomstbestendig maken?

We gaan nu op deze thema's laten zien wat de huidige situatie is, welke wensen er in Oldebroek zijn en hoe de versterking ingevuld kan worden.

5.1 Inclusieve wijken en dorpen en maatschappelijke initiatieven

In een inclusieve wijk wonen mensen met verschillende achtergronden samen en is iedereen welkom. Ondanks verschillende achtergronden voelt men zich veilig en thuis. Mensen kennen elkaar en weten elkaar te vinden als dat nodig is.

Dat is niet vanzelfsprekend aangezien steeds meer mensen zelfstandig wonen (ouderen, ggz), ook als ze niet alles zelf meer kunnen regelen. Daarnaast komen er elk jaar nieuwkomers bij die moeten wennen aan de Nederlandse gebruiken en regels en waar de huidige bewoners moeten wennen aan andere gebruiken.

Het zo lang mogelijk in de eigen wijk, buurt of dorp blijven wonen, draagt bij aan het welbevinden van inwoners. Maar deze ambitie geeft ook druk; met name in buurten waar veel mensen met een kwetsbaarheid samenwonen.

Investering in een goede sociale basis is nodig om inclusieve buurten en wijken te kunnen realiseren. In paragraaf 2.2 wordt al verwoord wat we onder een sociale basis verstaan. Hierbij denken we in ieder geval aan een samenleving waar men elkaar ondersteunt, waar men samenredzaam is en waar een sterke sociale infrastructuur is (buurtverenigingen, maatschappelijke organisaties). Bewonersinitiatieven krijgen de ruimte en de gemeente heeft een meer faciliterende rol.

Huidige situatie inclusieve wijken en dorpen

Uit de gesprekken komt naar voren dat ruimte om elkaar te ontmoeten de basis is voor een sterke sociale infrastructuur. Laagdrempelige ontmoetingsplekken of publieke plekken kunnen dorpshuizen zijn, maar ook speelplekken, sportkantine, de Huiskamer of (met activiteiten in) de eigen straat. Niet in elke dorp is dit goed op orde. Op dit moment is het beleid in onze gemeente dat in iedere kern een dorpshuis beschikbaar is voor ontmoeting. Alle dorpshuizen zijn gericht op exploitatie en beheer. In de dorpshuizen in Wezep en Oldebroek vindt nauwelijks tot geen laagdrempelige ontmoeting plaats. Maar we zien ook dat in kleine kernen de inzet van dorpshuizen kwetsbaar is en wordt het vaak door een beperkte club gebruikt. De dorpshuisbesturen geven aan het moeilijk te vinden om een brede ontmoetingsfunctie vorm en inhoud te geven. In Wezep zijn nog andere ontmoetingsplekken zoals

de Huiskamer van Wezep en de Klinker. Ook organiseren kerken met regelmaat een bijeenkomst voor leden en niet-leden. De mate waarin laagdrempelige ontmoeting plaatsvindt, is daarmee nu helemaal afhankelijk van de vrijwilligers die er nu en in de toekomst zijn. Momenteel is er een onderzoek gaande naar de ontmoetingsplekken in Wezep. Binnenkort verwachten we de resultaten van het onderzoek.

Inwoners en partners geven aan dat Dorpscontactambtenaren (DCA) belangrijk zijn, zij weten de weg in het gemeentehuis en ondersteunen bij het van de grond krijgen van de initiatieven. De opbouwwerker is sinds 2019 in een aantal wijken actief. We zien dat in gebieden waar intensiever contact is met de DCA en opbouwwerker het vertrouwen in de gemeente verbetert, er meer zicht is op wat er speelt in de buurt en dat er meer initiatieven van de grond komen.

In de gesprekken is aangegeven dat problematiek zich concentreert in bepaalde wijken waar de woonlasten laag zijn. Draagkracht en draaglast raken uit balans waardoor de leefbaarheid onder druk staat. Sommige buurten doen hun uiterste best de leefbaarheid te verbeteren, maar dat is niet vanzelfsprekend en vergt veel tijd en aandacht.

Inwonerinitiatieven zijn belangrijk voor een sterke sociale basis; ze geven inwoners ruimte bij te dragen aan de leefbaarheid passend bij de lokale situatie en geven een gevoel van autonomie en eigenwaarde. Met Oldebroek voor Mekaar willen we hier aan bijdragen. Uit onderzoek 'Bruggen bouwen, drempels verlagen' blijkt dat inwoners tevreden zijn over de ondersteuning van de gemeente (met name de DCA's), maar dat er op het gebied van communicatie, betrokkenheid en ondersteuning nog veel te verbeteren valt. Ook blijkt dat het voor initiatiefnemers soms een lastige opgave is om initiatieven te continueren.

Wensen t.a.v. inclusieve wijken en dorpen

We hebben onze collega's en partners gevraagd wat er ten aanzien van inclusieve wijken en dorpen nodig is. Het volledige overzicht is beschikbaar in bijlage 2, hieronder zien we een korte samenvatting van de wensen die genoemd zijn:

Ruimte om te ontmoeten:
- Laagdrempelige plekken voor ontmoeting zowel binnen als buiten - Meer ontmoetingsplekken voor jong en oud - Publieke ontmoetingsplekken (laagdrempelig, niet identiteitsgebonden, zonder café-uitstraling) - Hulp bij het verbeteren van de ontmoetingsfunctie van bestaande initiatieven
Verbinding in de wijk:
- Kennen en gekend worden, vertrouwde gezichten - Continuïteit in contacten in de buurt - Verbeteren van de contacten op straatniveau
Wijk- of dorpsgericht:
- Signalen opvangen, weten wat er speelt en daar op acteren - Duo van Dorpscontactambtenaar en Opbouwwerker voor een goede verbinding tussen versterken van de buurt en betrokkenheid gemeente - Een vorm van structurele aanwezigheid professionals in de dorpen, bijvoorbeeld door vaste momenten in dorpshuis (aanwezig en aanspreekbaar zijn) - Coördinator per wijk - Opstellen van dorpsagenda's of dorpsplan - Eigenaarschap van de inwoners / buurt borgen
Inwonerinitiatieven:
- Ondersteuning bij opstarten initiatief zonder eigenaarschap uit het oog te verliezen - Aandacht voor advies en ondersteuning bij borging opgestarte initiatieven - Heldere communicatie en transparantie; op basis van partnerschap

Advies

We streven naar inclusieve buurten en wijken, waar maatschappelijke initiatieven zich kunnen ontplooien en iedereen actief aan kan meedoen. Dit willen we realiseren door op de volgende onderdelen extra in te zetten:

Ruimte om te ontmoeten

Voorwaarde voor een sterke sociale basis is dat mensen elkaar ontmoeten. Dat geeft de kans om elkaar te leren kennen, te begrijpen en samen iets op te bouwen. Succesvolle ontmoetingsplekken hebben een warme uitstraling, hebben vertrouwde gezichten en sluiten mensen niet buiten. Het is een uitvalsbasis om meerdere activiteiten te organiseren of sociale activering te stimuleren. De opbouwwerker kan ondersteuning bieden aan het realiseren van laagdrempelige ontmoetingsplekken. We zien echter dat hier op dit moment een grote opgave ligt in onze gemeente om de koers te bepalen hoe we laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ons zien en op welke manier we dat willen inrichten en/of faciliteren. Dit heeft de opbouwwerker nodig om de ondersteunende rol uit te kunnen voeren. Onder het kopje aanbevelingen geven we aan hoe we dit kunnen doen.

Sociale verbinding in wijken en buurten versterken

In zowel het overleg met de partners als in andere gesprekken kwam naar voren dat er grote verschillen zijn tussen de verschillende dorpen en wijken. Naast verschillen in cultuur is de grootte van het dorp een belangrijke factor. Ook spelen de sociale economische situatie en samenstelling van de wijk een rol.

We willen in de komende jaren in acht buurten de sociale verbinding versterken. We willen graag dat mensen in wijken in meer of mindere mate op elkaar kunnen terugvallen als dat nodig is. Zo kunnen we de sociale basis voor onze inwoners versterken.

Uit de gesprekken met de partners zijn een aantal buurten naar voren gekomen waar we extra op in kunnen zetten de komende jaren. Het is wel van belang dat er ruimte is om elders in te zetten; nadere analyse kunnen andere wijken of vraagstukken in beeld brengen of nieuwe ontwikkelingen vragen om extra inzet.

Samen met de partners zijn aandachtsgebieden opgehaald voor de komende jaren:

- Gebied tussen Oude Wapenveldseweg en Ruiterveldsweg;
- Gebied tussen Molenweg – Verlengde Meidoornstraat – Honingweg;
- Einde van de Nieuwlandsweg;
- Verschillende straten in de Akkers; Wortelakker – Bietenakker – Korenakker - Koolzaadakker; Oldebroek
- Bloemenbuurt;
- Daarnaast oriëntatie op extra inzet in Hattemerbroek en Oosterwolde.

Aansluiten bij (nieuwe) initiatieven:

Kennen en gekend worden is een basisvoorwaarde voor een sterke wijk of dorp. Dit geldt voor inwoners onderling, maar ook voor professionals. Met vertrouwde en vaste gezichten in de wijk, want op straatniveau komen signalen beter in beeld en kan er beter preventief gewerkt worden. Continuïteit in contacten in de buurt is essentieel om vertrouwen op te bouwen en dat maakt het

mogelijk om initiatieven op te pikken en te ondersteunen. De dorpscontactambtenaren en de opbouwwerkers hebben hier een rol in en kunnen nog beter gebruik van elkaar maken. Uit de gesprekken blijkt dat opbouwwerk, Oldebroek voor Mekaar (OvM) en Dorpsgericht Werken (DW) nauw met elkaar zijn verbonden.

- OvM / DW werkt vanuit een visie op burgerinitiatieven en heeft middelen om het te ondersteunen.
- De dorpscontactambtenaren (DCA) zijn een aanspreekpunt voor onze inwoners en kunnen goed verbinden met de interne organisatie van de gemeente.
- Het opbouwwerk staat midden in de samenleving om met en voor de inwoners hun leefomgeving te versterken. Door een goede relatie met de inwoners (vertrouwen, sterk netwerk) kunnen signalen uit de buurt worden opgepikt, buurtontwikkelingen in gezet en initiatieven ontwikkeld worden. Om dat te doen kijkt een opbouwwerker breder dan de buurt, hiervoor bouwt hij contacten op met andere partijen in de buurt. Ook gebruikt hij deze contacten om signaleren goed te agenderen.

We adviseren dat er naast een vast dorpscontactambtenaar per dorp, ook een vaste opbouwwerker per dorp te organiseren. Daarnaast biedt investeren in ontmoetingsplekken de mogelijkheid om andere clusters van het sociaal team ook meer aansluiting te vinden in de buurten en wijken.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de informatie en de analyse die we hebben uitgevoerd, willen we nog een aantal aanbevelingen meegeven:

1. Laagdrempelige ontmoetingsplekken
Op dit moment is het beleid in onze gemeente dat in iedere kern een dorpshuis beschikbaar is voor ontmoeting. Niet elk dorp of wijk heeft op dit moment een laagdrempelige ontmoetingsplek waar activiteiten kunnen worden georganiseerd of sociale activering ingezet kan worden. Zoals hierboven geschetst zien we dat de opbouwwerker een functie kan vervullen bij het ondersteunen van de laagdrempelige ontmoetingsplekken in onze gemeente.
In het bestedingsplan reserve MO/BW staat beschreven dat we extra willen inzetten op ontmoetingsplekken. In de zomer 2023 wordt daarom een onderzoek uitgevoerd naar de ontmoetingsplekken in Wezep. We zien dat de gemeente een duidelijke koers moet gaan schetsen hoe we de laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ons zien en op welke manier we deze samen met de partners in onze gemeente willen organiseren. Het onderzoek gaat daarbij helpen, maar bepaalt nog niet onze koers. We adviseren deze koers in samenhang met de visie toekomstbestendig welzijn en het onderzoek naar de organisatiestructuur te bekijken. Zo kunnen we een laagdrempelige uitvalsbasis en ontmoetingsplek passend maken naar wat er nodig is in de gemeente.
2. Bijeenkomst over de beelden in de wijk
Er zijn meerdere sessies geweest om de ervaringen van onze partners op te halen. Zo is ook met woningcorporaties, wijkagenten, BOA's, DCA's en beleidsmedewerkers OVM gesproken over wat er speelt in de verschillende dorpen en wijken van de gemeente. Het gezamenlijk kijken naar het werkgebied werd positief ontvangen. We adviseren twee keer per jaar zo'n bijeenkomst te organiseren om het gezamenlijk beeld en perspectief weer duidelijk te krijgen.

5.2 Participatie ouderen

Mensen in Nederland worden steeds ouder en dit zien we ook in Oldebroek (zie paragraaf 2.2). Het Sociaal Cultureel Planbureau (2018) heeft onderzocht wat dit betekent voor de vraag naar zorg en ondersteuning:

- I. Er zullen meer ouderen zijn die alleen wonen en meer ouderen kampen met gezondheidsproblemen.
- II. Ouderen veranderen: ouderen zullen voor een deel hoger opgeleid en digitaal vaardiger zijn, meer geld te besteden hebben en langer gezond blijven. De diversiteit onder ouderen zal toenemen, zo ook het aantal migrantenouderen.
- III. Het aantal mensen dat beschikbaar is om voor ouderen te zorgen zal de komende jaren fors afnemen. De tekorten aan zorgprofessionals nemen verder toe en ook het aantal potentiële mantelzorgers neemt af.
- IV. De aard van de zorg verandert. De werkomgeving van de zorgprofessional verandert (er wordt vaker als zelfstandige gewerkt. Er is technologisch meer mogelijk.
- V. Ouderen met een gering opleidingsniveau of inkomen, met een klein netwerk, of weinig digitale vaardigheden kunnen minder goed zelf zorg en ondersteuning organiseren.

In juli 2022 is het programma Wonen, ondersteuning en Zorg voor ouderen landelijk gepubliceerd. Landelijk is gekeken naar hoe we de opgaves op het gebied van ouder worden kunnen aanpakken. De norm wordt: zelf als het kan; thuis als het kan; digitaal als het kan. Dit alles heeft grote gevolgen voor mantelzorg, het eigen sociale netwerk en de informele ondersteuning.

Als gemeente is de grote opgave binnen welzijn gericht op hoe onze ouderen in Oldebroek in de samenleving kunnen blijven participeren en hoe we hen kunnen voorbereiden op het ouder worden.

Huidige situatie welzijn voor ouderen in Oldebroek

Samen met onze welzijnspartners, sociaal team en de gemeente is in de afgelopen maanden gekeken wat de opgaven zijn rondom het thema ouderen in Oldebroek. Op basis van wat de deelnemers hebben aangegeven, zien we het volgende beeld:

In de gemeente Oldebroek is Stichting Welzijn Ouderen de organisatie die veel activiteiten organiseert voor onze ouderen in de gemeente. De organisatie heeft een bestuur op vrijwillige basis. Het bestuur bestaat uit 7 leden en de leeftijd van het bestuur is 70 en ouder. Ze zien een daling van het aantal vrijwilligers (een daling van 157 naar 130 in één jaar tijd).

We zien een nauwe betrokkenheid van SWO op de thema's beweging, educatie en recreatie. Daarnaast zijn er Vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's). Het bestuur ziet dat de senioren aan het veranderen zijn en willen graag een onderzoek wat de oudere van de toekomst nodig heeft. Op basis daarvan willen ze hun eigen beleid vernieuwen.

Naast de inzet van SWO zien we een aantal andere vrijwilligersorganisaties dat een rol heeft bij het welzijn voor ouderen, zoals Protestants Christelijke Ouderenbond (PCOB), Nederlandse Patiënten Vereniging (NPV) en Zorgzaam Oldebroek. Tenslotte zien we een hele kleine inzet van Goed Bezig voor ouderen. Er is binnen welzijn aandacht voor de onderwerpen mantelzorg, eenzaamheid en dementie. Dit zijn onderwerpen die zeker ook van belang zijn voor onze ouderen in Oldebroek.

In zijn geheel zien we dat de inzet van welzijn voor ouderen vooral door vrijwilligers wordt uitgevoerd (zowel in uitvoering als in aansturing). Beleidsmatig is de inzet versnipperd en er is geen gezamenlijk plan. Het resultaat is dat er weinig sturing mogelijk is en we bij de verdere ontwikkeling

afhankelijk zijn van de tijd en energie die vrijwilligers kunnen bieden. Met een grote toename van het aantal ouderen in 2030 en de grote uitdagingen die we voor ons zien, is dit een te kwetsbare uitgangspositie.

Wensen t.a.v. welzijn voor ouderen in Oldebroek

We hebben onze collega's en partners gevraagd wat er ten aanzien van welzijn voor ouderen nodig is. Hieronder zien we een korte samenvatting van de wensen die genoemd zijn²:

Inrichting & samenwerking

- de professionalisering van welzijn i.c.m. de vrijwilligers
- de samenwerking tussen informeel en formeel (bijvoorbeeld met swo, pio, goed bezig en sociaal team)
- meer verbinding en zichtbaarheid met de zorg (bv. huisarts, wijkverpleging, fysio etc.) door Welzijn op recept in te zetten.
- Mantelzorgcentrum Oldebroek

Ontmoeting:

- Meerdere ontmoetingsplekken voor ouderen
- Vrij toegankelijke dagbesteding
- Verbinding jong-oud

Wijk- of dorpsgericht:

- Sterke buurt als basis
- Wijkgerichte initiatieven

Doorontwikkeling van SWO:

- Nieuw beleid, onderzoek waar behoefte aan is bij ouderen
- Ontmoeting, dementie, eenzaamheid en meer voorlichting
- Versterking VOA's

Sport/beweging:

- Sport verbindt
- Buurtsportcoach senioren

Daarnaast wordt het belang aangegeven dat mensen beter worden voorbereid op het ouder worden. Voor toekomstige ouderen zelf, maar ook voor familie/kinderen. Er dient meer aandacht te zijn voor de beperkingen die het ouder worden met zich meebrengt en dat men zich hier bewust van is bij de keuzes voor de toekomst.

In de enquête die door de gemeente in april 2023 onder de inwoners verspreid is, is specifiek gevraagd wat gedaan moet worden voor ouderen. Hieruit blijkt dat de inwoners het vooral belangrijk vinden dat er voldoende woningen zijn en dat er voldoende activiteiten voor ontmoeting aanwezig zijn.

Advies

Eén van de grote opgaven binnen welzijn is hoe onze ouderen in Oldebroek in de samenleving kunnen blijven participeren en hoe we hen kunnen voorbereiden op het ouder worden.

Geadviseerd wordt om binnen de versterking van welzijn ruimte te realiseren voor coördinatie en doorontwikkeling van welzijn voor ouderen. Op basis van de wensen geeft deze werker invulling aan:

- Ondersteuning van SWO bij de doorontwikkeling van hun toekomstige koers;
- De verdere versterking van het preventief huisbezoek in samenwerking met de vrijwillige ouderenadviseurs;
- Het aanjagen of ontwikkelen van ontmoeting voor ouderen in de verschillende kernen. Daarbij moet ook aandacht zijn voor verbinding tussen jong en oud;

² Er zijn ook meerdere wensen benoemd die zich meer op wonen of zorg richten (zie bijlage 3). Deze wensen worden tijdens het vormgeven van de nieuwe beleidsvisie sociaal domein meegenomen.

- Aanspreekpunt zijn voor formele/informele organisaties en de samenwerking verbeteren;
- Aanjagen van doorontwikkeling van welzijn voor ouderen met behulp van OZO-verbindzorg en welzijn op recept;
- Samen met formele en informele organisaties de voorlichting oppakken en daarbij in beeld brengen wat er voor senioren in Oldebroek beschikbaar is.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de informatie en de analyse die we hebben uitgevoerd, geven we nog een aantal aanbevelingen mee:

1. **Beleid ouderen**
Binnen team Samenleving is het onderwerp ouderen verspreid onder meerdere collega's. Op het gebied van Wmo, welzijn, gezondheid en woonbeleid, komen allemaal onderdelen die belang zijn voor ouderen voorbij. Maar er is geen gezamenlijke beeld en visie hoe we veilig en gezond kunnen ouder worden, zoals bijvoorbeeld in het jeugddomein wel het geval is. We adviseren deze lijnen beleidsmatig beter bij elkaar te brengen, zodat hier meer sturing mogelijk is. Dit helpt ook de uitvoering om dit thema meer integraal op te pakken.
2. **Gezond ouder worden**
Er is meermaals uitgesproken om binnen de gemeente ons meer te focussen om het gezond ouder worden en bijvoorbeeld meer bewegingsaanbod voor ouderen. Aanbeveling is om op dit thema de verbinding met de GALA-doelen te zoeken (valpreventie, gezonde leefomgeving, gezondheidsachterstanden).
3. **Mantelzorg**
We hebben binnen dit traject geen specifieke aandacht geschonken aan de tevredenheid over de beschikbare mantelzorgondersteuning. Uit de gesprekken ontstaat het beeld dat niet overall duidelijk is welke mantelzorgondersteuning er precies aanwezig is (zowel collectief als individueel). Ook blijkt uit gesprekken dat er op dit moment weinig mantelzorgers hun weg naar het sociaal team weten te vinden voor individuele ondersteuningsvragen. Het lijkt daarom goed te onderzoeken waar de behoefte specifiek ligt en hoe we daar het beste bij kunnen aansluiten. Binnen het lokale plan van aanpak voor de uitvoering van GALA, wordt hier in de komende periode invulling aangegeven. Aandacht voor een goede communicatiestrategie is hierbij vereist.

5.3 Toekomstbestendig vrijwilligerswerk

Het welzijn in Oldebroek leunt en steunt grotendeels op de vrijwilligers in de Oldebroekse samenleving. Zij zijn onmisbaar in het in stand houden van de gemeenschappelijke sociale basis, zoals het verenigingsleven, informele ondersteuning, kerken en maatschappelijke initiatieven (zie figuur 2). We willen dat zij ook in de toekomst een belangrijke rol kunnen blijven vervullen in de maatschappij. Het is daarom belangrijk dat het vrijwilligerswerk in onze samenleving toekomstbestendig is. In de gesprekken met bijvoorbeeld het Platform Informele Ondersteuning, het sociaal team en andere partners is de huidige situatie in beeld gebracht en hebben we opgehaald waar de wensen en kansen liggen.

Huidige stand van zaken

In de gemeente Oldebroek wordt veel werk verricht door vrijwilligers. Recent onderzoek laat zien dat er binnen de 16 PIO-organisaties maar liefst 538 vrijwilligers werkzaam zijn. Hierbij valt op dat de leeftijd van vrijwilligers steeds hoger wordt. Over het algemeen zijn de vrijwilligers 50+, maar in heel

veel gevallen loopt dit al op naar 70+. Dit is een kwetsbaar gegeven. Wat niet helpt is de verhoging van de pensioenleeftijd en er wordt steeds meer een beroep gedaan op de mantelzorger. Er wordt immers ingezet op langer thuis wonen. Hierdoor lijkt er minder ruimte voor het doen van vrijwilligerswerk.

Volgens de GGD NOG verrichtte 36% van de Oldebroekse inwoners in 2020 vrijwilligerswerk (2016: 41%). Het percentage van Oldebroek is boven het gemiddelde van Noord-Veluwe (35%) en Noord- en Oost Gelderland (32%).

Voor vrijwel alle organisaties die verbonden zijn aan het PIO wordt het steeds lastiger vrijwilligers te vinden en te binden. Het aantal neemt af en bovendien is een groot aantal vrijwilligers werkzaam bij meerdere organisaties, de zogenaamde 'multi-vrijwilliger'. We zien dat de vraag naar structurele vrijwilligersfuncties blijft bestaan, maar dat vrijwilligers minder behoefte hebben aan structurele inzet. Vrijwilligers hebben steeds meer behoefte aan het doen van korte klussen. Dit is ook te zien in het feit dat het steeds lastiger wordt om vrijwilligers te vinden voor de invulling van bestuursfuncties.

De vrijwilligersorganisaties zijn in de afgelopen jaren in het Platform Informele ondersteuning (PIO) verenigd. Maandelijks komt het platform bij elkaar om met elkaar ervaringen en ontwikkelingen uit te wisselen en gezamenlijke thema's op te pakken. De gemeente ondersteunt dit platform financieel en met menskracht.

Een aantal vrijwilligersorganisaties ontvangt subsidie op basis van de huidige subsidieregels. Vanuit het Sociaal Team zijn consultants informele ondersteuning beschikbaar voor vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers. De ondersteuning voor vrijwilligersorganisaties is op dit moment vooral gericht op collectieve ondersteuning; de bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden (verzekering, VOG, fondswerving, regelgeving). Er is op dit moment geen capaciteit beschikbaar om de individuele vrijwilligersorganisatie te ondersteunen in wat deze nodig heeft om zich aan te passen aan de veranderende maatschappij en de veranderende vrijwilliger.

Daarnaast is er een digitale vrijwilligersvacaturebank. Er is geen consultant die actief vraag en aanbod aan elkaar koppelt of kan ondersteunen bij het zoeken naar passend vrijwilligerswerk. Stichting Present ondersteunt een beperkt aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het vinden en starten van vrijwilligerswerk. Zowel het sociaal team als het Platform informele ondersteuning geeft aan dat de verbinding tussen formele en informele ondersteuning beter kan.

Samenvattend kunnen we concluderen dat er veel vrijwilligers in onze gemeente aan het werk zijn, maar dat het aantal daalt en de gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers stijgt. De kwetsbaarheid die we zien, wordt alleen maar groter en tegelijkertijd worden de opgaves ook groter. We zien dat collectief op bestuurlijke en organisatorisch niveau ondersteuning is voor vrijwilligersorganisaties. De ondersteuning is niet gericht op de individuele vrijwilligersorganisatie en wat deze nodig heeft om zich aan te passen aan de veranderende maatschappij en de veranderende vrijwilliger. Er is op dit moment geen centraal aanspreekpunt voor zowel matching vraag en aanbod, het zoeken naar passend vrijwilligerswerk en de verbinding tussen formele en informele ondersteuning.

Wensen t.a.v. ondersteuning vrijwilligerswerk

We hebben het PIO en onze collega's en andere partners gevraagd welke wensen er zijn om een toekomstbestendig vrijwilligerswerk te realiseren. In bijlage 4 staat de gehele opsomming. Hieronder zien we een korte samenvatting van de wensen die genoemd zijn:

Algemeen:
- Dat er in een lange termijnvisie gekeken wordt naar kwaliteit en continuïteit van het vrijwilligerswerk
Servicepunt vrijwilligers:
- Een helpdeskfunctie/ centraal algemeen steunpunt waar vrijwilligersorganisaties terecht kunnen. Die organisaties helpt met vraagstukken en waar actuele informatie beschikbaar is.
- Iemand die kan volgen, ondersteunen en aanjagen van de vrijwilligersorganisaties
- Coördinatie en PR
Matching vraag & aanbod:
- Actieve beheerder en matching vacaturebank (digitaal/fysiek)
- Aanspreekpunt/loketfunctie waarin persoonlijk contact mogelijk is
- Versterken vrijwilligersbemiddeling en ondersteuning naar plek
Budget vrijwilligersorganisaties:
- Voor huur vergaderruimte, vrijwilligersvergoeding of uitvoeringskosten
Verbinding zorg:
- Aanspreekpunt/aanjager in het sociaal team t.a.v. informele ondersteuning
- Kennisdeling formele en informele ondersteuning
- Zorgcoaching
Werving
- Vrijwilligerswerk aantrekkelijk maken (bijv. in bedrijven/zakenwereld)
- Scholingsaanbod voor vrijwilligers (financiële hulpverlening)
- Het jonge vrijwilligerspotentieel aanspreken/vinden

Uit de enquête die in april 2023 onder onze inwoners is gehouden, blijkt dat veel deelnemers het belangrijk vinden dat vrijwilligers ondersteund worden (scholing, begeleiding, faciliteiten). Ook vinden ze waardering of een kleine beloning belangrijk. Daarnaast wil een deel meer aandacht voor het onderwerp in de media.

Advies

We hebben de vrijwilligers(organisaties) in onze gemeente hard nodig en daarom willen we hen ondersteunen waar nodig ook helpen te versterken. Dit willen we samen met onze informele partners doen door in te zetten op:

- Ondersteuning van individuele vrijwilligersorganisaties bij hoe zij toekomstbestendig blijven of kunnen worden (veranderende maatschappij en veranderende vrijwilliger). Gezien de beschikbare middelen adviseren we hierbij in eerste instantie te kijken naar de vrijwilligersorganisaties die verbonden zijn aan het PIO en de dorpshuizen. Daarbij kan de ondersteuning per organisatie verschillend zijn. Op termijn kan onderzocht worden of er verbreding kan plaatsvinden naar sport, cultuur en ander vrijwilligerswerk die binnen de gemeenschap plaatsvindt. De werker fungeert naast huidige welzijnswerker als centraal aanspreekpunt voor de vrijwilligersorganisaties.
- Samen met de vrijwilligersorganisaties te werken aan een vorm waarbij vraag & aanbod actief gematcht kan worden. Hierbij is het wenselijk ook een aanspreekpunt voor zoekende vrijwilligers of formele ondersteuning te realiseren. De welzijnswerker is niet gericht op de individuele begeleiding naar vrijwilligerswerk, maar richt zich op wat er voor nodig is om bij vrijwilligersorganisaties geschikte plekken te realiseren. We willen en kunnen op dit moment de exacte vorm en inhoud niet helemaal vastleggen. We vinden het van belang om dit samen met de betrokken partijen vorm te geven.

-
- c. De werker richt zich op het aanboren van vrijwilligerspotentieel in onze gemeente door te kijken naar de motivatie van (de veranderde) vrijwilliger en hier samen met de vrijwilligersorganisaties op in te spelen (zie ook a). Samen met het PIO kan gekeken worden hoe we de potentie van een andere generatie vrijwilligers beter kunnen inzetten. Maar daarnaast gaat het ook over een breder veld waar vrijwilligerswerk nodig is (sport, cultuur, formele zorgorganisaties).

Koppeling huidige werkzaamheden cluster Welzijn:

- Op dit moment is er al een werker die zich inzet voor de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties. Binnen deze functie ligt vooral de focus op ondersteuning voor het PIO en de meer collectieve ondersteuning, gericht op bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden (verzekering, VOG, fondswerving, regelgeving). Een logische verbintenis met de nieuwe taken is nodig. Zo kan op basis van een gezamenlijke inzet (en samen met het PIO) nog gericht ingezet worden op organisatie overstijgende thema's, zoals PR & communicatie, scholing, verjonging vrijwilligersbestand etc.)

Aanbevelingen

Daarnaast geven we nog een aantal aanbevelingen mee:

1. Financiële ondersteuning

Vanuit de vrijwilligersorganisaties is daarnaast de wens uitgesproken voor structureel budget voor de huur van de panden en de onkosten door vergaderingen met vrijwilligersorganisaties of ten behoeve van een vrijwilligersvergoeding. We kunnen in dit verband geen uitspraak doen over het wel of niet financieel ondersteunen van vrijwilligersorganisaties omdat we niet voldoende in kaart hebben gebracht waar we op dit moment al financiële ondersteuning bieden en welke vraag precies op tafel ligt. Geadviseerd wordt de huidige situatie en wensen in kaart te brengen en als gemeente een standpunt in te gaan nemen.

2. Verbinding professionele en informele ondersteuning

Op basis van de gesprekken is er behoefte aan nog meer verbinding tussen professionele en informele ondersteuning. Dit thema speelt al langer, maar hier is voortdurend aandacht voor nodig. Het cluster welzijn vormt hierin een belangrijke brugfunctie naar bijvoorbeeld andere clusters van het sociaal team, CJG en onderwijs, maar basiskennis bij andere professionals in de gemeente is nodig.

Uit de ervaringen van een aantal vrijwilligersorganisaties blijkt dat zij op dit moment een inhoudelijk lokaal aanspreekpunt mist als het gaat om de zorg voor mensen. Iemand die met hen mee kan denken als het met een inwoner niet goed gaat en niet duidelijk is wat er vanuit zorg nodig is. Geadviseerd wordt dat de betrokken werkers die contacten onderhouden met de informele ondersteuning, meer uitdragen dat zij te benaderen zijn als lid van het sociaal team en hen kan helpen wegwijs te maken bij de vragen die ze hebben.

6. Versterking welzijn en GALA

Het onderzoek naar de versterking van het welzijn, als ook het GALA, maken heel duidelijk dat er in Oldebroek nog een groeiend gat bestaat tussen wat de huidige sociale basis/welzijn kan leveren en de ambities en verplichtingen die we hebben.

6.1 Breed en diverse veld op het gebied van activering en ontmoeting

Willen we mensen uit hun isolement halen (o.a. eenzaamheid, ouderen, mensen met LVB, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, mensen een psychische kwetsbaarheid, inwoners met een migratieachtergrond, etc.) is er een breed en divers veld nodig van een sociale basis, van mogelijkheden op het gebied van activering en ontmoeting. Een vangnet waar inwoners terecht kunnen en gezien worden. Waarbij indien nodig een extra stapje gemaakt kan worden. Waar onze toenemende groepen inwoners met verschillende uitdagingen niet polariseren maar juist elkaar treffen en zien. Waar inwoners zonder indicatie en met een indicatie traploos tussen elkaar en activiteiten/ondersteuning heen en weer kunnen schakelen. Waar iedereen kan komen. Zodat we er samen voor zorgen dat we inclusieve wijken hebben, waar gezondheid, redzaamheid en veerkracht (tevens belangrijke pijlers van het GALA) vergroot worden zodat onze inwoners zo min mogelijk beroep hoeven doen op zwaardere ondersteuning.

Oldebroek heeft de afgelopen jaren met Oldebroek voor Mekaar sterk ingezet op het zelf-organiserend vermogen van de samenleving. De grenzen daarvan worden nu zichtbaar en worden steeds duidelijker onder de hiervoor geschetste ontwikkelingen. Enerzijds hechten wij grote waarde aan wat er binnen onze gemeente vooral informeel wordt georganiseerd. Anderzijds ervaren we dat er meer nodig op het gebied van activering en ontmoeting dan op dit moment georganiseerd is en voor wat er op ons af komt.

De caseload van consultants en coaches neemt toe. De thuiswonende mensen met extra vraagstukken neemt toe. De inzet van vrijwilligers neemt af. De inzet van mantelzorgers komt onder druk en wordt tegelijkertijd verder (over)vraagd door afnemende medische zorg (vollere ziekenhuizen, meer zorgbehoevenden, minder zorgpersoneel). De huidige informele partners zijn belangrijk en moeten hun waarde en positie behouden en verstevigd krijgen. Maar dit is niet voldoende.

Werkcoaches zien bijvoorbeeld een groeiende groep mensen die niet naar werk toe kunnen, omdat hun problemen en afstand tot werk/samenleving te groot is. Er is behoefte aan een divers veld voor activering en ontmoeting waar deze inwoners terecht kunnen. Ook voor het realiseren van Welzijn op recept (ook een GALA-onderdeel) is dit veld nodig zodat inwoners met dit recept ergens terecht kunnen.

Kortom, het is zaak dat we ons welzijn/onze sociale basis, uitbreiden en verstevigen. Daarvoor is nodig: een sterke organisatiestructuur en een uitbreiding van de mogelijkheden tot sociale activering, ontmoeting, verbinding.

Daarvoor is nodig dat in kaart gebracht wordt wat er reeds is, wat verder nodig is, wat onze visie is, waar we samen met onze partners naartoe willen ontwikkelen, en een plan welke organisatiestructuur hier het beste bij past.

6.2 Inzet GALA

Het GALA vraagt ons, en biedt ons tegelijkertijd de financiële ruimte, om dit te gaan organiseren.

Bovenop de gelden voor versterking welzijn, hebben we dus ook de gelden van het GALA.

Nadrukkelijk moet vermeld worden dat dit beide tijdelijke budgetten zijn, terwijl wij erkennen dat dit vraagt om een structurele inbedding. Het is dan ook uitermate belangrijk dat vooraf verwachtingen hierop worden afgestemd. De huidige budgetten zijn niet voldoende om het gat te dichten tussen waar we nu staan (inclusief de plafonds waar we tegenaan lopen) en waar we naartoe willen/moeten. Dit gezegd hebbende: we hebben nu dus de kans en middelen de eerste benodigde stappen te gaan zetten.

De genoemde thema's waar het GALA zich op richt, sluit naadloos aan bij de in dit rapport genoemde thema's waarop wij willen versterken in Oldebroek.

Op een aantal thema's is direct behoefte en mogelijkheid om aan de GALA-verplichtingen te voldoen en de budgetten te benutten. Dan gaat het allereerst om:

- mantelzorgondersteuning;
- aanpak eenzaamheid;
- en de sociale activering van de meest geïsoleerde inwoners met een bijstandsuitkering of mensen die zijn opgenomen in de doelgroepenregister.

Het resterende deel blijft over voor de financiering van het verbreden en verstevigen van de sociale basis en het ontwikkelen van een toekomstbestendige organisatiestructuur waarin alle bestaande en nieuwe initiatieven verbonden worden. Zonder dit stevige fundament kunnen we de GALA-doelen niet behalen. Het GALA is daarmee een bijzonder welkome, en perfect getimede impuls die onze gemeente nodig heeft om een toekomstbestendig sociale basis/welzijnsstructuur te ontwikkelen.

7. Invulling versterking en vervolgproces

Zoals in hoofdstuk 4, 5 en 6 al benoemd, is versterking nodig om onze ambities en verplichtingen op het gebied van welzijn te kunnen realiseren. We werken in stappen toe naar deze versterking.

7.1 Gefaseerde versterking

Fase 1a: Operationele uitbreiding (september 2023 t/m december 2026)

Op dit moment is binnen het cluster Welzijn 3,03 fte beschikbaar. Voor de versterking van welzijn is op operationeel niveau in totaal 2,72 fte beschikbaar tot en met 2026.

We zien de beschikbare uitbreiding van fte als een tussentijdse manier om het huidige welzijn op operationeel niveau al te versterken. Maar we verwachten niet dat we met deze versterking al de juiste omstandigheden en invulling kunnen realiseren, waardoor we al onze ambities kunnen gaan waarmaken. We gaan operationeel versterken met de wetenschap dat dit een eerste stap is.

In hoofdstuk 5 benoemen we waar de beschikbare uitbreiding van Welzijn op in willen zetten:

- 0,73 fte welzijnswerker (26 uur) met aandachtgebied opbouwwerk (zie paragraaf 5.1)
- 1 fte welzijnswerker (36 uur), met aandachtsgebied ouderen (zie paragraaf 5.2)
- 1 fte welzijnswerker (36 uur), met aandachtsgebied vrijwilligerswerk (zie paragraaf 5.3).

We vinden het belangrijk dat elke werker in cluster sociaal domein werkt vanuit dezelfde basisprincipes van een welzijnswerker. Gericht op het ondersteunen en faciliteren van de gemeenschappelijke sociale basis, waarbij de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. We adviseren dan ook in het cluster te werken aan een uniform basisprofiel (welzijnswerker), met ieder zijn eigen aandachtsgebied (opbouw, mantelzorg, vrijwilligers etc.).

Fase 1b: Onderzoek naar visie en organisatiestructuur (september 2023 – feb 2025)

Tegelijkertijd met de operationele versterking, realiseren we een visie op een toekomstbestendig welzijn en brengen we in kaart wat daarvoor structureel nodig is. Ook wordt onderzocht welke organisatorische structuur passend is om dit te realiseren. Begin 2025 moet dit beeld beschikbaar zijn. Dit proces wordt meegenomen in het plan van aanpak voor een Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de daarvoor beschikbare financiële middelen kan hiervoor worden ingezet.

Het onderzoek in fase 1b kan invloed hebben op de versterking die nu in fase 1a wordt ingezet. We zien bijvoorbeeld ten aanzien van de wensen dat er ook behoefte is aan een coördinerende functie. Een operationele functionaris die de grote bewegingen ziet, aanspreekpunt kan zijn voor beleid en uitvoering, de verbinding met partijen kan leggen. Op basis van het onderzoek naar de organisatiestructuur wordt onderzocht hoeverre deze functie ingebed kan worden in de Oldebroekse structuur. We adviseren bij de operationele versterking hier rekening mee te houden, zodat we flexibel blijven in het inzetten van de functies.

Fase 2: Inbedding visie en organisatiestructuur (februari 2025 – december 2027)

Hoe fase 2 eruit ziet, is afhankelijk van de uitkomst van fase 1b. De verwachting is wel dat we meerdere jaren nodig hebben om een toekomstbestendig welzijn neer te zetten.

7.2 Randvoorwaarden

Om tot een optimale versterking te komen, zien we dat het belangrijk is oog te hebben voor een aantal randvoorwaarden.

Opdrachtgever en opdrachtnemerschap

We stellen als gemeente hoge ambities (zie 2.2) en ook vanuit het landelijk beleid (zie 2.3) worden er verplichtingen gesteld aan de sociale basis die we in onze gemeente moeten realiseren. We zien op dit moment dat er geen specifieke opdracht beschreven staat, waardoor niet helder is welk resultaat wanneer behaald moet worden. Hierdoor kan niet op een goede manier sturing gegeven worden aan de ambities en landelijke verplichtingen.

Op dit moment is de uitvoering belegd bij het sociaal team dat ook onderdeel is van de gemeente. Het organiseren van beleid en uitvoering in één organisatie heeft voor- en nadelen. Een nadeel is dat de rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer door elkaar heen kunnen gaan lopen. Aangezien op dit moment de opdracht niet is geformuleerd, is het moeilijk om in de uitvoering (als opdrachtnemer) vast te houden aan een bepaalde koers en de organisatie hierop in te richten en aan te sturen. Tegelijkertijd is de ruimte tussen politiek, beleid en uitvoering klein en dat brengt het risico met zich mee de rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer wat diffuus wordt.

We adviseren binnen team Samenleving te werken met een opdrachtformulering voor cluster welzijn, waardoor ook de rollen van opdrachtgever en opdrachtnemer beter ingevuld kan worden. Het formuleren van een opdracht voor het hele sociaal team zou overigens kunnen helpen om beter te kunnen sturen op de gewenste resultaten en tegelijkertijd beter de grenzen te bewaken van wat mogelijk is.

Goede aansturing cluster welzijn en inzet kwaliteitsmedewerker

Op dit moment wordt een onderzoek naar een robuust sociaal team uitgevoerd. Hierin wordt gekeken naar hoe alle taken in het sociaal team zowel organisatorisch als inhoudelijk goed aangestuurd en ondersteund kunnen worden. Hierbij wordt ook gekeken naar de rol van de kwaliteitsmedewerker. Daarnaast wordt in de gemeente gewerkt aan een visie op organisatie ontwikkeling en HRM strategie. Ook deze ontwikkeling heeft invloed hoe de gemeente kijkt naar sturing en verantwoordelijkheden.

In een cluster waar veel ontwikkeling plaatsvindt, is het belangrijk aandacht te kunnen hebben wat er nodig is om de ontwikkeling te kunnen realiseren. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek naar het robuust sociaal team, moet bekeken worden hoe dit op een goede manier vormgegeven kan worden. De kwaliteitsmedewerker kan in ieder geval (in samenhang met beleid) ingezet worden bij het aanjagen en monitoren van de beoogde versterking.

Ge

Spanningsveld welzijn bij gemeente

De werkers in cluster Welzijn van het sociaal team ervaren een spanningsveld; behoeften van buurten zijn niet altijd gelijk aan de wensen van de gemeente. Deze positionering is voor bepaalde inwoners en initiatiefnemers drempelverhogend. Autonomie en neutraliteit is als werker heel waardevol. We adviseren bij het onderzoek naar de organisatiestructuur goed te kijken naar de onafhankelijke positie van de uitvoering.

Samenwerking binnen het sociaal team

Een goede samenwerking tussen de clusters in het sociaal team is belangrijk. Op basis van de gesprekken met leden van het sociaal team zien we dat op het terrein van welzijn op dit moment dit nog niet voldoende gerealiseerd wordt. Dit zorgt ervoor dat:

- De basiskennis van wat er in onze gemeente aan welzijn beschikbaar is, niet altijd op orde is. Niet iedereen heeft goed zicht op welke informele ondersteuning eigenlijk aanwezig is in onze gemeente en hoe we met hen samenwerken;
- De verwachtingen te hoog of te laag zijn wat cluster welzijn of de informele ondersteuning kan doen;
- De signalerende functie vanuit de andere clusters in het sociaal team niet vervuld kan worden. De medewerkers in het sociaal team zien op individueel niveau nodig is en welke rol welzijn hierin kan spelen.
- De signalerende functie (brugfunctie) vanuit cluster welzijn van wat er in de gemeenschap gebeurt niet vervuld kan worden.

Het risico is dat we het informele potentieel niet genoeg benutten, overvragen of niet goed kunnen inspelen op de signalen uit de maatschappij. Geadviseerd wordt meer verbinding tussen de clusters te realiseren. Hier kan de kwaliteitsmedewerker ook een rol in spelen.

Samenwerking met informele ondersteuning, welzijn- en zorgpartners

Onze informele partners in onze gemeente doen waardevol werk en dit willen we behouden. Zoals in hoofdstuk 4 al beschreven willen we in partnerschap met de informele ondersteuning het welzijn versterken. De beoogde extra professionele inzet richt zich op het versterken van onze gemeenschappelijke sociale basis: vrijwilligersorganisaties, dorpshuizen en andere ontmoetingsplekken, dorpsgroepen en andere maatschappelijke initiatieven. Zodat we gezamenlijk kunnen werken aan het welzijn van de Oldebroekse inwoners. Hierbij is het goed om bewust te zijn wanneer we als gemeente welke rol pakken: wanneer laten we het over aan de kracht die in de samenleving aanwezig is en wanneer ga je ernaast staan en gaan we in partnerschap verder optrekken?

In hoofdstuk 4 wordt ook benoemd dat we op dit moment te maken hebben met een versnippering van het welzijn bij verschillende professionele organisaties. En dat we gaan onderzoeken wat de passende organisatorische inbedding van het welzijn in Oldebroek is.

Maar daarnaast hebben we ook nog te maken met andere zorgpartners in het sociaal domein of bijvoorbeeld ouderenzorg, huisartsen, wijkverpleging etc. In de visie Wonen, Welzijn en Zorg staat verwoord dat de partners steeds meer willen inzetten op de verbinding tussen formele zorg en informele zorg door naasten en vrijwilligers. We zien dit als randvoorwaarde om te komen tot een goede overgang van vrij toegankelijke en geïndiceerde zorg. En om tot realistische afspraken te komen over wat door wie opgepakt kan worden. Binnen de verdere uitvoering van WWZ moet hier aandacht aan worden geschonken.

Communicatie sociaal team

Het sociaal team is een belangrijke lokale voorziening in onze gemeente. Communicatie heeft veel invloed op de vindbaarheid van de beschikbare ondersteuning in het sociaal team. We constateren dat er meer communicatie naar inwoners nodig is dan dat we nu doen. We constateren dat deze ondersteuning vanuit communicatie nu onvoldoende geboden kan worden. Geadviseerd wordt een communicatiestrategie neer te zetten om de zichtbaarheid en vindbaarheid van het sociaal team te verbeteren. Zodat op thema's zoals ouder worden, mantelzorg en vrijwilligerswerk een structurele communicatielijns uitgezet kan worden. Dit geldt trouwens niet alleen voor thema's binnen welzijn, maar ook op het gebied van sociaal werk, Wmo, inkomen etc. We verwachten dat daarmee de thema's die binnen het sociaal team spelen beter uitgedragen kunnen worden. Hiervoor is extra inzet van een communicatieprofessional nodig.

Verbinding met Oldebroek voor Mekaar

Oldebroek voor Mekaar (OvM) is een belangrijk werkprincipe voor de gemeente; aansluiten bij de inwoners, waar mogelijk verschuiven van eigenaarschap en verantwoordelijkheid naar de inwoners en ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Deze werkwijze geldt voor de gehele gemeente en dus ook voor welzijn. Het werk van welzijn overlapt voor een groot deel de doelen van Oldebroek voor Mekaar. Vandaar dat er regelmatig overleg is tussen de opbouwwerker, dorpscontactambtenaren en beleidsmedewerker OvM. Omdat welzijnswerkers midden in de samenleving staan krijgen ze veel signalen die ook van belang zijn voor Oldebroek voor Mekaar. De komende tijd wordt gekeken hoe we OvM verder kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk om de ontwikkeling van OvM en ontwikkeling Welzijn met elkaar te verbinden. Hierdoor kunnen OvM en Welzijn elkaar versterken en ontstaan meer mogelijkheden voor onze inwoners om zich in te zetten voor hun eigen leefomgeving.

Normalisering in de samenleving

In een samenleving waarin iedereen mee kan en mag doen, is het van belang dat normalisering in de samenleving plaatsvindt. Normaliseren zorgt voor meer ruimte voor en acceptatie van onderlinge verschillen. Maar betekent ook het versterken van het alledaagse leven waarin we elkaar ontmoeten en er voor elkaar kunnen zijn. Zo vormen we samen een sterke sociale basis. Maar om dit te bereiken is bewustwording onder onze inwoners, partners en bedrijven nodig. We adviseren te kijken naar mogelijkheden om dit bewustwordingsproces op gang te krijgen.

8. Samenvatting

De gemeente Oldebroek werkt aan een nieuwe beleidsvisie sociaal domein en daarbinnen is welzijn een belangrijk thema. Daarnaast heeft de gemeenteraad in december 2022 het bestedingsplan reserve maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW) vastgesteld. In dit plan is ervoor gekozen de sociale basis in de gemeente Oldebroek te versterken door breed in te zetten op welzijn in Oldebroek. Hiervoor is in de jaren 2023 t/m 2026 budget beschikbaar gesteld.

Voor zowel de nieuwe beleidsvisie als de invulling van de geboden versterking van welzijn, zijn in de afgelopen maanden veel gesprekken gevoerd met de partijen. Op basis daarvan geven we een advies waar we welzijn kunnen versterken.

Ambities, landelijke verplichtingen en maatschappelijke ontwikkelingen

We hebben als gemeente te maken met onze eigen ambities in het sociaal domein, landelijke verplichten en maatschappelijke ontwikkelingen, die vragen op een sterke sociale basis (zie figuur 4 op blz. 9). Een sociale basis is:

‘Het geheel van informele sociale verbanden (buurten, groepen, verenigingen, netwerken, gezinnen) aangevuld en ondersteund vanuit de lokale overheid, organisaties, diensten en voorzieningen, die het mogelijk maakt dat inwoners de mogelijkheden hebben om te participeren in sociale relaties op een manier die hun welzijn, capaciteiten en individueel potentieel verbetert’.

Partnerschap

Het welzijn richt zich op het versterken van de gemeenschappelijke (samenkracht) en individuele sociale basis (eigen kracht), zodat de samenleving zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. Het principe ‘Oldebroek voor mekaar’ is in de afgelopen jaren leidend geweest bij de ontwikkelingen op het gebied van welzijn. We vinden dit nog steeds een belangrijke uitgangspositie en willen dit waar nodig versterken. Tegelijkertijd zien we dat de kracht in de samenleving kwetsbaar is en door de veranderende maatschappij steeds kwetsbaarder wordt. In de gesprekken met de informele zorgpartners zien we dat wensen zich richten op continuering en toekomstbestendig maken van de initiatieven in de samenleving. Waar het nodig is en past bij de ambities en opdracht van de gemeente, willen we tegemoet komen aan deze wensen. In partnerschap werken we aan het versterken van welzijn.

Toekomstbestendig welzijn

Om onze ambities waar te maken en aan onze verplichtingen te kunnen voldoen, is een toekomstbestendig welzijnswerk in onze gemeente nodig. We zien in ieder geval drie grote opgaves in onze gemeente:

1. Hoe houden/krijgen we een sterke inclusieve wijken en buurten, waar iedereen actief aan kan deelnemen?
2. Hoe zorgen we ervoor dat de grote groep ouderen die langer thuis wonen, kunnen blijven participeren in de samenleving?
3. Hoe maken we vrijwilligerswerk toekomstbestendig?

Vanuit de reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang heeft de gemeenteraad in 2022 tijdelijke middelen beschikbaar gesteld om een impuls te geven aan de versterking van welzijn in de gemeente Oldebroek. Hiermee kunnen we de waarde van de gemeenschappelijke sociale basis versterken, maar er is een structurele versterking nodig om de ambities en landelijke verplichtingen

te kunnen behalen (zie figuur 5, blz 10). Daarom zetten we in op toekomstbestendig welzijn in de gemeente Oldebroek. Dit doen we door in 2024 een visie op toekomstbestendig welzijn te realiseren en in kaart te brengen wat structureel nodig is. Op basis van de uitkomsten van dit proces werken we de inhoud verder uit.

Organisatorische inbedding welzijn

We hebben op dit moment te maken met een versnippering van het welzijn bij verschillende professionele organisaties in onze gemeente. Dit is belegd bij nummer 13, vluchtelingenwerk, Goed bezig en cluster welzijn van het sociaal team Oldebroek. We zien dat de verbinding tussen de verschillende organisaties niet vanzelfsprekend is, terwijl er overlap is in voor wie zij hun werk doen en er een gezamenlijke opdracht ligt: het welzijn van Oldebroekse inwoners te verbeteren. We adviseren daarom ook in samenhang met de visie op toekomstbestendig welzijn, te kijken naar de best passende organisatorische inbedding van het welzijn in Oldebroek. Een structuur waarin ook het partnerschap met de informele partners goed vormgegeven kan worden. En daarnaast de ruimte biedt om een goede opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap te realiseren.

Gefaseerde versterking

Zoals in hoofdstuk 4, 5 en 6 al benoemd, is een versterking nodig om onze ambities en verplichtingen op het gebied van welzijn te kunnen realiseren. We werken in stappen toe naar deze versterking.

Fase 1a: Operationele uitbreiding (september 2023 t/m december 2026)

In deze eerste stap zetten we in op operationele versterking, zodat gewerkt kan worden aan de drie grote opgaves (zie hoofdstuk 5):

- 0,73 fte welzijnswerker (26 uur) met aandachtgebied opbouwwerk (zie paragraaf 5.1)
- 1 fte welzijnswerker (36 uur), met aandachtsgebied ouderen (zie paragraaf 5.2)
- 1 fte welzijnswerker (36 uur), met aandachtsgebied vrijwilligerswerk (zie paragraaf 5.3).

Fase 1b: Onderzoek naar visie en organisatiestructuur (september 2023 – feb 2025)

Tegelijkertijd met de operationele versterking, realiseren we een visie op een toekomstbestendig welzijn en brengen we in kaart wat daarvoor structureel nodig is. Ook wordt onderzocht welke organisatorische structuur passend is om dit te realiseren. Begin 2025 moet dit beeld beschikbaar zijn.

Fase 2: Inbedding visie en organisatiestructuur (februari 2025 – december 2027)

Hoe fase 2 eruit ziet, is afhankelijk van de uitkomst van fase 1b. De verwachting is wel dat we meerdere jaren nodig hebben om een toekomstbestendig welzijn neer te zetten. Aan het einde van de beleidsperiode 2024-2027 hebben we een toekomstbestendig welzijn neergezet.

Randvoorwaarden

Om tot een optimale versterking te komen, zien we dat het belangrijk is oog te hebben voor een aantal randvoorwaarden. Deze richten zich op opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, goede aansturing van cluster welzijn, samenwerking in het sociaal team, informele en formele partners, communicatie, de verbinding met Oldebroek voor Mekaar en normalisering in de samenleving.

Bijlage 1: Ambities visie Wonen, Welzijn en Zorg

Vergrijzing

1. De gemeente Oldebroek ondersteunt, waar mogelijk, het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en leven.
2. De gemeente Oldebroek zet zich daar waar mogelijk in voor het betaalbaar houden van de zorg.
3. De gemeente Oldebroek wil de gezondheid van alle inwoners blijven bevorderen.

Inclusieve samenleving

1. De gemeente Oldebroek zet in op verbinding en samenwerking.
2. De gemeente Oldebroek stimuleert buurtkracht en ontmoeting in alle kernen.
3. De gemeente Oldebroek zet naast de reguliere woningbouw in op flexibel bouwen.

Informele en formele zorg en ondersteuning

1. De gemeente Oldebroek zet in op het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
2. Met onze partners voor Wonen, Welzijn en Zorg willen we er als gemeente Oldebroek voor zorgen dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar blijven.
3. Met onze partners voor Wonen, Welzijn en Zorg willen we vrijwilligerswerk én het werken in de zorg stimuleren.

Voldoende woonplekken

1. Als gemeente Oldebroek willen we samenwerken met andere gemeenten in de regio en de provincie Gelderland om voor alle doelgroepen voldoende woonplekken beschikbaar te houden.
2. Met onze partners voor Wonen, Welzijn en Zorg willen we als gemeente Oldebroek doorstroming stimuleren.

Samenwerking in de keten en rol gemeente

1. De gemeente Oldebroek stimuleert periodieke ontmoeting tussen partners voor Welzijn en Zorg.
2. Als gemeente gaan we in gesprek over specifieke ontwikkelwensen en mogelijkheden van zorgpartners binnen onze gemeente.
3. Afhankelijk van de fase van projecten of trajecten zetten we als gemeente in op ontmoeting op algemeen niveau of juist op tactisch/strategisch of uitvoerend niveau.

Bijlage 2: Opgehaalde informatie inclusieve buurten en wijken

Dorpsgericht werken	Dorpsagenda's opstellen met dorpsgesprekken
	Omzien naar elkaar
	Regelmatig dorpenoverleg
	Welzijnsgroepen per dorp met eigen budget?
	Stichting OvM als gemeentebrede verbinder
	Investeren in de wijken, in de sociale basis
	Wijkkrantje oproep voor vrijwilligersklusjes
	Beloningssysteem voor vrijwilligers; met name gericht op jongeren
Verbinding in de wijk	Belangrijk om signalen op te pikken vanuit de wijk/dorp
	Doordat je bekend bent in de wijk en de signalen kent kun je er preventief op insteken
	Continuïteit in contacten in de buurt
Dorpsgroepen / dorpen	Richten zich meer op sociale verbinding
	Willen geen hulpverlener of informele ondersteuner zijn
	We vragen van dezelfde groep steeds meer
	Hoe zijn aantal ontmoetingsplekken verdeeld over de kernen
	Jongeren moeilijk te bereiken in/door het dorps huis
	Ontmoetingsfunctie Wezep niet in de brinkhof. Talter lukt inloop ook niet, is daar wel behoefte aan? Wel georganiseerd verband; In kleiner kernen gaat dat makkelijker / beter
	Meer diversiteit qua culturen
	Beschermde wonen thuis
	Flexwonen – woningmarkt op slot
	Sluiting in kernen, basisvoorzieningen onder druk
	Woningnood
	Verschil tussen dorpen (oa Wezep – Oldebroek)
	Verschillen tussen dorps- en wijkgroepen verkleinen
	Verenigingsbesturen hebben moeite met formuleren langere termijn doelen en daar aan werken
ontwikkelingen	Minder intramuraal
	Vergrijzing
	Minder structurele inzet vrijwilligers
	Toename problematiek, vaak gecentreerd in bepaalde wijken
	Polarisatie
	Gezondheid/leefstijl; dikmakende samenleving
	Financiële problematiek
	Xenofobie; angst voor onbekend
	individualisering
	Visie is dat samenleving het zoveel mogelijk zelf doet, en dat wij impulsen geven als de situatie hier om vraagt. De gemeente geeft een duwtje waar het nodig is. (college)
	Sturing op bijv. bibliotheek die veel harder loopt dan wij; meer samen optrekken
	Bieb werkt hard aan eigen plek/ eiland in de sociale basis
	Betrekken dorps- en wijkgroepen bij energietransitie
	Ontmoeting voor die niet thuis voelen in kerk/ sport/ cultuur/ kroeg/ café
Wensen	Sociale netwerkversterking
	Aandacht anderstaligen
	Meer aandacht voor ontmoetingsplekken

	Laagdrempelige plek voor activering of startende vrijwilligers
	Coördinator per wijk
	Sociale kaart, actueel aanbod goed inzichtelijk
	Investeren in begrip en verbinding -> 2-richtingsverkeer
	Toegankelijk (fysiek en sociaal) (uitsluiting verminderen)
	Breed aanbod
	Buurt zelf: wat willen ze zelf?
	Breder: niet alleen de (buurt) opbouwwerker
	Flexibiliteit in organisatie -> oa leefomgeving vs gelijkheids..
	Continuïteit en borging wijkgroepen in Wezep
	Vaste gezichten; in de wijk en in de gemeente
Missen we / versterking door	Huiskamer in Oldebroek
	Activiteiten voor statushouders
	Matchen vrijwilligers; professionele sturing
	Verdeling van aanbod ontmoetingsplekken over de kernen
	Beleid, visie en handen
	Draagvlak in de samenleving
	Sociale infrastructuur
	Opbouw -> blijvend nodig
	Vast gezichten, betrouwbaar en wijkgerichte aanpak (kernteams)
	Bekend maakt bemind
	Bruggen missen tussen de basis-infrastructuur -> eilanden
Sociaal Team	Verbinding tussen opbouwwerk – welzijnswerkers en sociaal team en PIO
Werkwijze	Duo opbouwwerker – DCA kan daarin een mooie combinatie zijn
	Omgaan met verschillende petten, zowel onafhankelijk als onderdeel zijn van de gemeente
	Niet alleen gericht op het initiatief, maar op hoe de wijk betrokken/geactiveerd kan worden
	Afstemming met DCA in Dorpsgericht werken en bij ontwikkelingen in een buurt
	Signalen opvangen, weten wat er speelt, ook door anderen
	Durven vertrouwen op deskundigheid inwoners
	Betrokkenheid andere teams soms lastig -> tegengestelde belangen
	Tijd om te investeren in initiatieven (bijv 't Loo)
	Wat als initiatief succes is; loslaten overnemen?
	Visie op vervolg initiatieven - borging
Overig	Profilering naar buiten / netwerkpartners
	Vraagstukken die op tafel komen zijn breder dan alleen welzijn.
	Er wordt in zijn algemeenheid veel gevraagd van mensen. Komt meer op mensen af. Gevoel wordt zwaarder voor mensen
	Ouder worden – Wijkgerichte initiatieven – en zichtbaarheid

Sterke buurten/wijken		
<i>Wat zien we in Oldebroek?</i>	<i>Wat moeten we houden?</i>	<i>Wat heeft Oldebroek nodig?</i>
Verschillen tussen wijken	Eigenaarschap van je eigen omgeving	Verbinding Jong-Oud
Mensen hebben het druk	Burendag	Ontmoetingsplekken
Ontmoeting belangrijk -> Ontmoetingsplek	Behouden binding	Elkaar kennen/omzien naar elkaar
Veel vernieuwde speelplekken	Welkom in de buurt	Dingen samen doen/activiteiten in de wijk
Minder elkaar groeten	Wijkraad de Akkers	Veiligheid
Moeite met elkaar aanspreken	Kerken moeten rol houden	Kennis van achtergronden

Angstcultuur	Aansluiten wijkraden	Speelplekken 12+ en ouder
Veel supermarkten en cafetarias		Initiatiefnemers helpen/steunen/faciliteren
		Meer gezelligheid (eetcafés)
		Sociaal & economisch verbinden
		Buurtapp
		Maatjes
		Verbinding met andere culturen

Nieuwe initiatieven ondersteunen		
<i>Wat zien we in Oldebroek?</i>	<i>Wat moeten we houden?</i>	<i>Wat heeft Oldebroek nodig?</i>
Voorzieningen 't Loo nemen af	Behouden van vrijwilligersorganisaties	Op straatniveau – Sociaal circuit
Goed bezig	Omzien naar elkaar	Welzijnsorganisatie: alles bij elkaar op 1 plek
Gratis sportactiviteiten	Ontmoetingshuizen	Mantelzorgsteunpunt Oldebroek, zie Nunspeet: het Venster
Opkomst van ontmoetingscentra	Alles, het voorziet in de behoefte	Bibliotheek: bieden van ontmoetingsplekken
Huisvesting huiskamer ondermaats		Geld
Minder winkels in Wezep		Gezien worden, waardering
Heel veel vrijwilligerswerk		Laagdrempelige toegang Brinkhof
Bouwakker		Uitspreken dat vrijwilligers belangrijk zijn
Organisaties die mantelzorg willen ondersteunen		
LUZ (?) Kerken		
Veel terreinen: Noordeinde, Voedselbank, Zonnebloem, Present, Hart v Oosterwolde etc.		
Brinkhof: weinig ruimte, veel huren, deur dicht, geen ontmoetingsplek		

Bijlage 3: Opgehaalde informatie waardig ouder worden

Waardig ouder worden			
Welke ontwikkelingen?	Wat zien we in Oldebroek?	Wat moeten we houden?	Wat heeft Oldebroek nodig?
Wonen: - Langer thuis wonen	Wonen: - Zorgen over aantal geschikte huurwoningen voor senioren. Senioren met klein eigen vermogen komen hiervoor niet in aanmerking - Tekort aan passende woningen/ Krapte op de woningmarkt		Wonen: - Woningruil - Woningruil ondersteuning - Gezinshuizen voor ouderen - Passende woningen - Ouderen en jongeren samen in een buurt zodat ze elkaar kunnen helpen
Zorg: - Mensen worden steeds ouder en hebben complexere zorg nodig - Cultuurverschillen: andere visie op ouder worden en hulp - Domotica die ingewikkeld is - Stapeling van problemen - Problematiek ouderdomsaandoening	Zorg: - Gat tussen verzorgd wonen en thuis wonen is te groot - Eenzaamheid door zorg op afstand - SWO: Afschaling van zorg in de wijk. Nachtzorg staat onder druk en er wordt sneller doorverwezen naar vrijwillige inzet. Uitstraling turfhorst minder. Woningen om de locatie heen hebben geen profijt van nabije zorginstelling		Zorg: - SWO: respijtzorg moet goed neergezet worden - PIO: dat er kortdurend eerstelijns verblijf in een zorginstelling ook door de in onze gemeente actieve zorginstellingen aangeboden wordt. Hier vallen onder logeerszorg (respijtzorg) en E.L.V. hoog en laag complex. - Daarnaast leert de praktijk dat cliënten met WLZ indicatie ZZP 4 niet opgenomen worden in de in de gemeente Oldebroek actieve zorginstellingen. Voor patiënten is het van het grootste belang dat al deze genoemde zorg in hun sociale omgeving aangeboden wordt, het zal hun welbevinden en welzijn verbeteren. - Geen maatwerk inzet (afbouw dagbesteding op indicatie) - Combi: WMO maatwerk & ontmoeting
Mantelzorg: - Verwachting mantelzorg thuis - Sociale netwerk is minder inzetbaar	Inzet welzijn - Niet kunnen sturen op welzijn - Geen uitvoeringsorganisatie Vrijwilligers: - Gebrek aan vrijwilligers - Vrijblijvendheid i.v.m. vrijwilligers - SWO: vrijwilligersaanbod daalt en mantelzorg heeft ook invloed op aantal vrijwilligers - SWO: het is lastig om coördinatoren te vinden die iets kunnen aanjagen. Mantelzorg:	Welzijn: - SWO als vrijwillige organisatie die activiteiten verricht in onze gemeente - Informele ondersteuning - PIO - Kennisoverdracht	Welzijn: Inrichting & samenwerking: - Welzijn op recept: meer zichtbaar bij huisarts - Welzijn op recept - Samenwerking informeel & formeel - Sociale kaart en iemand die hierin vraag & aanbod op elkaar kan afstemmen - Verbinding PIO/SWO/Goed bezig - Sterke sociale infrastructuur

	- Kinderen niet beschikbaar		- Professionalisering welzijn i.c.m. vrijwilligers - Budget voor mankracht - Sociale kaart helder voor alle clusters sociaal team
			Ontmoeting: - Onderzoek ontmoetingsplekken voor ouderen - Voldoende ontmoetingsplekken - Meerdere ontmoetingsplekken voor iedereen - Vrij toegankelijke dagbesteding
			Wijk of dorpsgericht: - Sterke buurt/wijk als basis - Wijkgerichte initiatieven nodig - Wijkgerichte initiatieven – en zichtbaarheid
			SWO - ontmoeting en eenzaamheid wordt onderdeel van het beleid - nieuw beleid, daarom onderzoek naar waar behoefte aan is bij ouderen in de toekomst. - doelgroep met dementie wordt steeds belangrijker
			Sport: - Sport verbindt - Buurtsportcoach senioren - Goed Bezig – voor ouderen?
Overig: - Individualisering - Verschil tussen arm en rijk neemt toe (kloof)	Doelgroep ouderen: - Nieuwe senioren: andere behoeften - 2 verschillende oudere: actieve oudere en oudere die zorg nodig hebben. Wat heeft elk nodig? - SWO: De senior is aan het veranderen (langer doorwerken en digitaler) - Geen vuile was/gesloten cultuur - Ongezonde leefstijl		Overig: - Mantelzorgcentrum Oldebroek - Zelfstandig wonen: netwerk hebben - Kleine initiatieven - Scootmobielpool/ANWB automaatjes - Versterking VOA's
			Vorbereiding op ouder worden: - Meer kennis bij ouders en familie - Vroegtijdig bewust worden

			- Meer aandacht voor de beperkingen die het ouder worden met zich mee brengt. - SWO: voorlichting wordt steeds belangrijker - SWO: preventie/ bewustwording is belangrijk - Tijdig aan de bel trekken - Digitale platforms benutten, ouderen worden steeds digitaal vaardiger
			Beleid: - Kijken en leren van andere gemeentes - Veilig ouder worden

Bijlage 4: Opgehaalde informatie toekomstbestendig vrijwilligerswerk

Algemeen	Kwaliteit van het vrijwillig kader.
	Continuïteit (nu een wankel basis)
	Dat het vrijwilligerswerk "normaal" is. Nu is het vaak kennismaken of zelfs generaties die geen vrijwilligerswerk kennen of uitvoeren
	Lange termijn visie, nu vaak waan van de dag
Servicepunt vrijwilligers	Zowel fysiek als digitaal
	Geen vaste plek of tijdstip
	Behoeft aan 1 plek waar vrijwilligersorganisaties terecht kunnen
	Een soort helpdeskfunctie
	Organisaties helpen met vraagstukken
	Voor nieuwe vrijwilligers: een fysieke vacaturebank
	Makelaar zijn om ontwikkelingsgericht met organisaties aan de slag te kunnen
	Administratieve ondersteuning voor bestuur
	Ondersteuning van bijvoorbeeld Grinhuus website informatiestroom.
	Centraal algemeen steunpunt
	Continue factor voor taken zoals coördinatie en PR
	Waar kan vrijwilliger de actuele info en verwijzingen vandaan halen.
	het volgen, ondersteunen en aanjagen van de vrijwilligersorganisaties die er zijn.
Mantelzorg	Informatie geven over mogelijkheden voor mantelzorgers, laagdrempelige manier om informatie te geven
	Ligt nog een veld open. Vooral ook om mantelzorgers en partners onder de aandacht te brengen dat ze mantelzorger zijn
	Respijtzorg voor mantelzorg. Liefst in buurt tijdelijk.
	Toename van de mantelzorgers, beter uitrusten met info.
	Tijdig informeren aan mantelzorgers welke hulp mogelijk.
Vacatures	Opvolgers bestuurders
	Vacatures op website gemeente Oldebroek
Jongeren	Input ophalen
	Maatschappelijke stages
	Op zoek naar jongere vrijwilligers
	Onderdeel van het lesplan op lager en voortgezet onderwijs
	Beloningssysteem voor jonge vrijwilligers
	Hoe jongeren betrekken en van dienst zijn;
Budget	Budget om uitvoeringskosten van vrijwilligers te betalen
	Financiën nodig voor huur en vrijwilligersvergadering en onkosten
	Structurele subsidie ter borging van de coördinatie van vrijwilligers
	Vrijwilligersvergoeding
	Zet niet alle middelen in de vorm van fte in, maar gebruik een deel ook aan middelen ten behoeve van vrijwilligersorganisaties die het financieel moeilijk hebben. En aan middelen die nodig zijn om uitgezet beleid naar aanleiding van dit lopende onderzoek ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.
	Financiële middelen om e.e.a. in werking te zetten
Sociaal team	Betere ingang

	Aanjager in sociaal team om onderwerp onder de aandacht te brengen
Werving	Vrijwilligerswerk aantrekkelijk maken (bijv. in bedrijven/zakenwereld)
	Scholingsaanbod voor vrijwilligers (financiële hulpverlening)
	Onderzoek doen waarom mensen minder vrijwilligerswerk doen zodat je en gericht plan/aanbod kan maken
Matching vraag en aanbod	Vrijwilligersbemiddeling versterken
	Vrijwilligerswerk met een flexpool
	Meer benutten van potentieel vrijwilligers uit bestand cluster werk
	Ondersteuning bij zoeken plek en starten als vrijwilliger (maar 13 trajecten bij Present per jaar)
	Inzicht in sociale kaart.
	Meer benutten van de vacaturebank
	Actieve beheerder van de vacaturebank.
	Actieve matcher van de vacaturebank
	Loketfunctie → persoonlijk contact.
	inzicht zijn in de bestaande en aanstaande vacatures binnen alle organisaties, zodat een “vrijwilligersvacaturebank” een meer prominente plek krijgt binnen onze gemeente.
Faciliteiten	Ruimte
	onderlinge ontmoeting vrijwilligers
Verbinding zorg	Zorgcoaching
	Kennisdeling tussen formele en informele zorg.
	Koppeling/verbinding tussen partijen van de sociale kaart.
Overig	Meer lotgenotencontacten/informatieve bijeenkomsten (dementie/NAH)
	Inwoners meer inzicht geven in aanbod